

CINKARNAR

LETO X. — ŠT. 1.

GLASILO DELAVSKEGA KOLEKTIVA CINKARNE CELJE

Ing. Drago Čeh:

NAŠE prihodnje naloge

Naše naloge v letu 1962 s svojimi uspehi in neuspehi so za nami in kakor naredi vsak dober in pameten gospodar ob koncu leta bilanco svoje dejavnosti in napravi plan za prihodnje leto, tako moramo storiti tudi mi. Pogledati moramo, kaj smo v letu 1962 storili in kaj smo dosegli ter na osnovi tega napraviti načrte za leto 1963.

Ce primerjamo proizvodnjo iz leta 1961 po stalnih statističnih cenah s proizvodnjo v letu 1962, potem vidimo, da je bila naša proizvodnja v letu 1962 za 11,85% večja od dosežene proizvodnje v letu 1961. Pri tem so metalurški obrati dosegli povečanje proizvodnje za 4,94%, anorganski kemični obrati 24,67% in organski kemični obrati 19,74%.

Ce pogledamo podjetje kot celoto, potem smo lahko z doseženimi rezultati zadovoljni, kajti povečanje za 11,85% pomeni v slovenskem in jugoslovanskem merilu več, kakor pa znaša povprečno povečanje industrijske proizvodnje tako v republiki, kakor v federaciji.

Iz gornjih podatkov vidimo, da je največje povečanje proizvodnje dosegla anorganska kemija, za njo organska kemija, da pa je relativno najmanjše povečanje proizvodnje dosegla metalurgija. Takšno povečanje smo v letu 1962 tudi približno predvidevali, kajti zavedali smo se, da povečanje proizvodnje v metalurških obratih ni možno brez večjih vlog in rekonstrukcij, za kar pa je potrebno šele pripraviti načrte in zagotoviti potrebna sredstva.

V anorganskih kemičnih obratih pa smo lahko z manjšimi rekonstrukcijami, ki smo jih financirali sami iz svojih sredstev, ter z izboljšanjem izkoriščenosti zdajšnjih kapacitet, dosegli tako povečano proizvodnjo.

Prav tako je naš obrat organskih barvil letos znova s svojo proizvodnjo presegel vrednost ene milijarde dinarjev. Ta obrat pa gre lahko v prihodnje samo naprej, nikoli več ne sme pasti pod eno milijardo.

V metalurških obratih bosta po-

menili leti 1963-1964 ogromne napore, kajti topilnico cinka je treba povečati od zdajšnjih 20.000 ton na 32.000 ton, valjarno pa od 5.600 na 10.000 ton. To ne bo lahko delo — pregrajevati in proizvajati! Zaradi tega bo potrebna velika iznajdljivost, da bomo vse

probleme lahko uspešno rešili.

Poleg tega je v metalurških obratih še vrsta nerešenih problemov, kakor npr. vprašanje pražarne odnosno aglomeracije. Zaradi izredno visokih licenčnih zahtev v tujini se še nismo mogli odločiti za postopek v sami pražarni.

Vse sile v metalurgiji morajo biti v letošnjem letu usmerjene na to, da zgradimo vsaj štiri nove etažne peči in tako zagotovimo proizvodnjo 22.000 ton cinka, kolikor smo je plansko predvideli.

V valjarni moramo z enim delom rekonstrukcije do konca leta doseči kapaciteto blizu 10.000 ton letne proizvodnje.

V obratu organske kemije moramo dokončati že začete rekonstrukcije minija, hidrosulfita itd., da bi lahko dosegli predvideno povečanje proizvodnje. Poleg tega je v teh obratih nujno potreb-

no modernizirati in zamenjati razne stroje in električne naprave ter mehanizirati najtežja fizična dela.

Obrat organske kemije mora v letu 1963 nadalje osvajati razne sinteze in dokončno planirati povečanje organske kemije, medtem ko so za metalurgijo in anorgansko kemijo že izdelani okvirni načrti perspektivnega razvoja. Zaradi tega je izredno važno, da letos tudi to dokončamo.

Od velikih investicijskih objektov moramo letos dokončno pustiti v pogon nova objekta lito-pon in cupra-blau, povečati proizvodnjo žveplene kisline in začeti z gradnjo nove stotisoč tonske žveplene kisline.

Od splošnih nalog v podjetju je potrebno v 1963. letu rešiti vprašanje notranjega transporta v podjetju kot celoti, kajti ta postaja iz dneva v dan vse večji problem zaradi naraščajoče proizvodnje, a pri tem je opaziti veliko neodločnost in neodgovornost tehničnega osebja, ki prepočasno rešuje ta izredno pereč problem.

Najvažnejša stvar pa je, da takoj v začetku leta energično pričnemo izpolnjevati naše planske naloge. Poleg tega, da hočemo obdržati višino proizvodov v planiranih okvirih, je pa vprašanje enakomernega uresničevanja proizvodnje izredno važno tudi zaradi tega, ker obračunavajo posamezne ekonomske cnote po novem tarifnem pravilniku osebne dohodke mesečno, ti so pa odvisni od uresničene proizvodnje. Podjetje nima nobenih rezervnih skladov osebnih dohodkov in vsak izpad proizvodnje, odnosno neuresničenje planskih nalog, lahko privede do znižanja osebnih dohodkov. Zaradi tega je izredno važno, da je ta stvar jasna vsem članom kolektiva, da se moramo boriti za uresničevanje proizvodnih nalog.

Vprašanje discipline smo lani bistveno izboljšali, vendar z njo še vedno ne moremo biti zadovoljni; niti s številom obolenj v podjetju, niti z odgovornostjo pri delu. Na raznih zelo pomembnih delovnih mestih imamo še vedno ljudi, ki delajo ogromno škodo v sami proizvodnji, ker za ta delovna mesta niso primerni. Tako je npr. 7. 1. 1963 zaradi malomarnosti strojnika v valjarni zastal ves obrat, ker strojnik ni pravočasno namazal stroja. Zaradi tega imamo nad štirideset milijonov dinarjev škode v proizvodnji. Mislim, da bo treba ljudi na tako odgovornih delovnih mestih temeljito

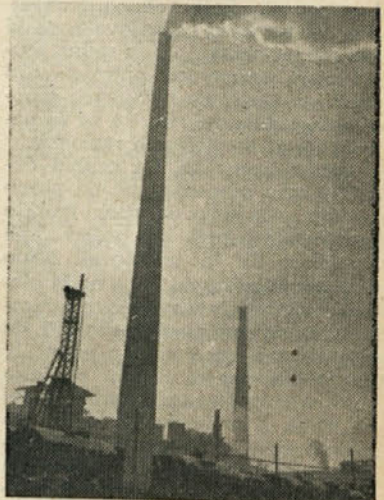
preanalizirati in pretresti, da v prihodnje takih primerov ne bo.

Z razširitvijo naše proizvodne dejavnosti in povečevanjem plana proizvodnje iz leta v leto, je nujno potrebno, da vzporedno s proizvodnjo rešujemo tudi stanovanjsko vprašanje, saj je praktično skoraj tristo delavcev v podjetju brez ustreznega stanovanja. V letu 1963 moramo rešiti vsaj sto najbolj kritičnih primerov; pri reševanju tega problema pa nam mora priskočiti na pomoč republika, ker svoja lastna sredstva 100% dajemo za rekonstrukcijo podjetja kot takega.

Povečanje proizvodnje za 10% v letu 1963 v primerjavi s proizvodnjo leta 1962 bo mogoče samo s 100% angažiranjem celotnega kolektiva in vseh političnih forumov v podjetju. Naloge, ki stoje pred nami, niso lahke, toda, če hočemo Cinkarni zagotoviti v naslednjem obdobju reden ekonomski razvoj in da bo mogoče povečati tudi osebne dohodke v primerjavi z ostalimi podjetji v Ju-

Izdaja Cinkarna metalurško-kemična industrija, Celje. Ureja uredniški odbor. Odgovorni urednik Herbert Savodnik. Glasilo izhaja vsakega 15. v mesecu. Prispevke sprejemamo do 28. v mesecu. Rokopisov in slik ne vračamo. Naslov: Uredništvo glasila »Cinkarnar«, Cinkarna, Celje. Tel. 215 in 216. Naklada 2100 izvodov. Tisk in klišiji ČP »Celjski tisk« Celje.

goslaviji, potem moramo iti po poti povečanja proizvodnje, znižanja stroškov proizvodnje in energično povečati produktivnost dela.

Del Cinkarne pozimi

Končne razprave o pravilniku o delitvi osebnih dohodkov

UPRAVNI ODBOR JE ŽE SPREJEL OSNUTEK PRAVILNIKA O DELITVI OSEBNIH DOHODKOV IN DRUGIH PRAVILNIKOV, KI SO SEŠTAVNI DEL TEGA PRAVILNIKA, O OSNUTKU BODO RAZPRAVLJALI SE OBRATNI DELAVSKI SVETI, KI BODO DALI SVOJE PRIPOMBE NA UPRAVNI ODBOR.

KER BOMO NOV PRAVILNIK UPORABLJALI ŽE OD 1. JANUARJA 1963 DALJE, JE UPRAVNI ODBOR SKLENIL, DA MORAJO BITI RAZPRAVE V OBRATNIH DELAVSKIH SVETIH IN KOLEKTIVU KONČANE DO 10. JANUARJA, DELAVSKI SVET PODJETJA PA MORA PRAVILNIK SPREJETI DO 15. JANUARJA.

Nov sistem nagrajevanja

Leta 1960 je naš delavski svet uvedel vzpodbudnejšo delitev osebnih dohodkov. Decentralizirano oblikovanje in delitev osebnih dohodkov po doseženi proizvodnji in stroških je bilo nedvomno naprednejše, četudi smo ohranili nekaj elementov, ki so bili značilni za tedanjno razvojno stopnjo (fiksni in variabilni del, premije in podobno kot dodatni element nožanje delitve).

Osnovna pomanjkljivost prejšnjega sistema nagrajevanja je bila, da osebni dohodki delavcev največkrat niso bili v skladu z rezultati dela. Osebni dohodek delavca je bil v glavnem odvisen od tarifne postavke, na katero niso vplivali rezultati dela. Izvzeti bi mogli samo norme, v kolikor so bile stvarno določene, kar pa je bil zelo redek primer.

Osebni dohodek nad tarifno postavko (nekdanji višek) je izhajal iz povečanega delovnega uspeha vsega podjetja, ki ga pa ni bilo mogoče meriti in razdeljevati povsem natanko v skladu z uspehi in dosežki vsakega posameznika ali skupine na določenem delovnem mestu.

Zaradi vseh teh slabosti sistema oblikovanja in delitve osebnih dohodkov pred letom 1960, je delavski svet uvedel že takrat načelo oblikovanja in delitve osebnih dohodkov po rezultatih dela, kar pomeni, da je postal osebni dohodek vezan na enakovrednost vloženega dela in doseženih rezultatov dela. Ali z drugimi besedami: osebni dohodek delavca je večji, če delavec več proizvede, ali je pa manjši, če delavec proizvede manj.

Ker izhaja delavec pri svojem delu iz načela, da je osebni dohodek odvisen od rezultata, je zato neposredno zainteresiran, da so uspehi proizvodnje čim večji, a hkrati si prizadeva tudi za čim bolj ekonomično proizvodnjo, ker je njegov osebni dohodek odvisen tudi od te; zato pa uveljavlja načelo varčevanja in največjega izkoriščanja proizvodnih kapacitet, vključno z delovnim časom.

Hkrati z odvisnostjo osebnega dohodka od proizvodnih uspehov in manjših poslovnih stroškov nastaja pri tovrstnem oblikovanju osebnih dohodkov tudi vprašanje števila zaposlenih v določenem obratu. (Nadaljevanje na 2. strani)

MORAMO SE DOBRO PRIPRAVITI

Delo članov Zveze komunistov je v mnogih primerih postalo zelo malodušno, kar čutimo tudi v Cinkarni, saj mnogi člani Zveze komunistov na številnih sestankih dokazujejo, da ne sledijo sodobni gospodarski politiki. Zato bomo morali v prihodnjih dneh posvetiti dosti več časa študiju sodobnih političnih gospodarskih smernic, kakor sta III. in IV. plenum Zveze komunistov Slovenije, a hkrati bomo morali ponoviti tudi določila iz Statuta in Programa Zveze komunistov Jugoslavije, torej VII. kongres ZKJ.

Mnogi člani Zveze komunistov niti dnevnega časopisja ne prebirajo in zato zapažamo na sestankih, da ne vedo odločno zastopati marsikatero stališče, da so dostikrat neodločni ali pa sklepajo, kakor bi ne bilo potrebno. Vsi ti pomanjki nas nujno silijo, da v delu članstva posvetimo več časa splošnemu in posebnemu izobraževanju, ki terja predvsem poznavanje osnovnih partijskih dokumentov. Poleg teh je seve nujno, da člani Zveze dobro poznajo tudi zvezno in republiško Ustavo kakor tudi Statut občine Celje, ker bo Statut našega podjetja moral biti v skla-

du z določili v teh dokumentih.

Naši člani često mislijo, da je dovolj, če plačujejo članarino in hodijo na sestanke, vendar se ne zavedajo, da na vsakem koraku terjajo od njih sodelavci odgovore in vzglede za uresničevanje načrtov, ki jih določajo naše potrebe za napredek in razvoj podjetja. Zato bomo morali v mnogih primerih spremeniti vsebino sestankov naših osnovnih organizacij, da bodo namesto o članarini in obiskovanju sestankov razpravljali tudi o vseh drugih problemih podjetja, da bodo o teh problemih sprejemali določeno stališče in ga zagovarjali pred vsem kolektivom. Vsa ta aktivnost naj ne bo odraz začasnega prizadevanja, temveč naj ima značaj trajnega, naprednega delovanja. In prvi preizkus, ki ga bodo člani Zveze komunistov v tovrstnem delu doživeli, bo pregled njihovega znanja in poznavanja problemov, ki ga bodo izvedle organizacije ob koncu februarja.

Takih preskusov bo med letom več in prizadevati si moramo, da bo vsak boljši od prejšnjega in da bomo z njimi dokazovali, da naša zavest, naše znanje in naše prizadevanje nenehno raste.

Dedek Mraz je prišel tudi v Cinkarno. Otroci so navdušeni in očarani spremljali ceremonijo, kjer so sodelovali tudi zajčki in snežinke, pa tudi sam dedek Mraz jim je odpel šaljivo oštevanko. Največje veselje pa so bili darilni paketi, ki so jih dobili otroci ob zaključku sporeda. Nekateri se kar niso mogli strpeti in so jih odpirali, še predno so dobro stopili z odra.

NOV SISTEM NAGRAJEVANJA

(Nadaljevanje s 1. strani)

tu. Vsota razpoložljivih denarnih sredstev za delitev osebnih dohodkov je torej odvisna od proizvodnih uspehov v določenem obratu, a delimo jo po razmerjih med udeležene proizvajavce. To pomeni, da pripada posameznemu proizvajavcu toliko več, kolikor več je razpoložljivih denarnih sredstev in kolikor manj je proizvajavec, med katere delimo ustvarjena denarna sredstva. To načelo pa zahteva pravilno razvrščanje delavcev na delovna mesta, kajbi nobena ekonomska enota ne bo dovoljevala, da bi bili v njej delavci, ki za redno proizvodnjo niso nujno potrebni, niti ne bo dovoljevala nenačrtno zaposlovanje delovne sile, če za to povečanje ni utemeljenih razlogov.

Omenili smo že, da osebni dohodki niso odvisni samo od proizvodnih uspehov, temveč morajo biti odvisni tudi od proizvodnih stroškov. Če bi upoštevali samo povečanje proizvodnje, a ne bi gledali na zmanjšanje poslovnih stroškov, bi se nam moglo primeriti, da bi poslovne stroške tako povečali, da bi bili končni uspehi podjetja celo ekonomsko negativni. Zatorej ne velja z računom na večji dohodek zanemariti skrb za izkoriščanje surovin, kapacitet, delovnega časa in misli o izboljšanju tehnološkega postopka, torej vsega, kar imenujemo odkrivanje notranjih rezerv.

Vsa opisana načela uveljavlja tudi predlog novega pravilnika o oblikovanju in delitvi osebnih dohodkov.

Novot v zdajšnjem pravilniku o delitvi osebnih dohodkov je tudi določilo, da so sredstva za osebne dohodke v obračunskih enotah odvisna od realizacije in dohodka ekonomske enote, kateri te obračunske enote pripadajo. To določilo je uzakonilo tudi v decentraliziranem sistemu načelo, ki je zakonito za vse podjetje, da nam skupnost priznava družbeni proizvod šele takrat, ko smo ga uspeli prodati po ceni, ki zagotavlja rentabilnost proizvodnje. Zatorej smo tudi razdelili podjetje na več ekonomskih enot, od katerih ima vsaka svoje število obračunskih skupin, in te proizvodne ekonomske enote ugotavljajo svoja sredstva za osebne dohodke po lastnih realizacijah in dohodkih. Tako imamo:

I. Ekonomska enota metalurgija z obračunskimi enotami: 1. predpražarna in žvepleni kislini (kontaktna in stolpna), 2. aglomeracija, 3. skupne službe, ki so vezane na uspehe predpražarne, žvepleni kislini in aglomeracije, 4. topilnica surovega cinka, 5. topilnica finega cinka, 6. keramika, 7. skupne službe, ki so vezane na uspehe celotne topilnice, 8. skupne službe, ki so vezane na uspehe celotne ekonomske enote in 9. kemijsko-metalurški analitski laboratorij.

II. Ekonomska enota predelovalni obrati z obračunskimi enotami: 1. valjalna cinkove pločevine, 2. cinkografija, 3. oblikovalnica cinkove pločevine, 4. skupne službe, ki so vezane na rezultat ekonomske enote in 5. kemijsko-metalurški analitski laboratorij.

III. Ekonomska enota anorganska kemija z obračunskimi enotami: 1. obrat kromov galun, 2. obrat natrijev hidrosulfid in metalit, 3. obrat natrijev sulfid, 4. obrati litopon, cinkov sulfat in barijev sulfid, 5. obrat ultramarin, 6. obrat svinčevi oksidi, 7. obrat modra galica, 8. obrat superfosfat, 9. obrat anorganske kemije III (Mozirje), 10. skupne službe obratov pigmenti, 11. skupne službe obratov soli, 12. skupne službe ekonomske enote in 13. kemijsko-metalurški analitski laboratorij.

IV. Ekonomska enota organska kemija z vsemi službami. Na osnovi realizacije in dohodka celotnega podjetja pa bi oblikovale svoja sredstva za osebne dohodke:

V. Ekonomska enota vzdrževalni obrati z obračunskimi enotami: 1. mehanična delavnica, 2. gradbeni oddelek, 3. elektrodavnica, 4. plinarja, 5. energetski in merilni oddelek, 6. oddelek za pripravo dela in 7. skupne službe, ki so vezane

na rezultat ekonomske enote. **VI. Predračunske enote** — administrativne in druge službe: 1. uprava podjetja, 2. komercialni sektor s transportnim oddelkom, 3. finančni sektor, 4. kadrovski sektor s pomožnim oddelkom, 5. razvojni inštitut, 6. investicijski sektor in 7. družbena prehrana.

Oblikovanje sredstev za delitev osebnih dohodkov v proizvodnih obračunskih enotah.

Proizvodne obračunske enote oblikujejo svoja sredstva za delitev osebnih dohodkov po proizvodni količini enot proizvodov (ton, kvadratnih ali kubičnih metrov) po ceniku, ki je določen vnaprej. Ko izračunamo vrednost proizvedene količine, odzvamemo ali prištetimo tej vsoti še razliko med planiranimi in dejanskimi stroški proizvodnje. Tako torej vsak odstotek zvišanih ali zmanjšanih proizvodnih stroškov za enak odstotek poveča ali zmanjša vsoto sredstev za osebne dohodke. To vsoto potem lahko razdelimo, če je podjetje ali določena ekonomska enota dosegla planirano realizacijo in dohodek.

Kako smo določili cenike za enote proizvodov.

Cenike za enote proizvodov smo ugotovili po vrednosti posameznih delovnih mest, kakor smo jih ocenili s točkami, ki jih je delavski svet že potrdil; zatem pa še s številom delavcev, ki bodo potrebni na delovnih mestih v letu 1963, če bomo hoteli uresničiti predvideno proizvodnjo. Ker smo vrednost točke predvideli sto dinarjev neto, moramo skupno število točk v določeni obračunski enoti pomnožiti s sto in dobimo tako neto znesek osebnih dohodkov, ki je potreben, če hočemo zagotoviti planirano proizvodnjo. Ta neto znesek osebnih dohodkov moramo povečati še za odstotek družbenih prispevkov, ker obračunavamo osebne dohodke v bruto zneskih. Ceno za enoto proizvoda dobimo potem tako, da delimo planirani letni bruto znesek osebnih dohodkov s planirano proizvodnjo.

Primer: Izračun cene za enoto proizvoda v cinkovem belilu.

Če bomo hoteli uresničiti proizvodni načrt v cinkovem belilu, bomo v letu 1963 potrebovali na štirih delovnih mestih (ki so različno točkovana) dvanajst delavcev. Vrednost dela teh dvanajstih delavcev skupaj prinese v celem letu torej 66.178 točk, kar moramo pomnožiti s sto dinarji in dobimo 6.617.800 dinarjev neto, ali 10.504.500 dinarjev bruto. Ta znesek moramo zdaj deliti še s planirano letno proizvodnjo, to je s 4.500 tonami belila, na kar ugotovimo, da je vrednost ene tone belila 2.334 dinarjev bruto.

Notranja delitev.

Za razloček od prejšnjega sistema, ko so bile vrednosti delovnih mest izražene z dinarji (obračunska tarifa), predvideva novi pravilnik vrednotenje delovnega mesta s številom točk na uro, ki jih povečajo še opravljene nadure, nočno delo ali preseganje norm. Tako ugotovljeno število točk za posameznega delavca je osnovno merilo za udeležbo pri delitvi osebnega dohodka, ki ga je enota ustvarila.

Primer. Obračunska enota cinkovo belilo je v mesecu ustanila s proizvodnjo in znižanjem poslovnih stroškov 601.885 bruto dinarjev osebnih dohodkov. Za ustvaritev te vrednosti je enota potrebovala določeno število ur, nadur in morala je preseči normo, kar vse skupaj seštevajo daje 3.558 točk v tem mesecu.

Če delimo bruto znesek dinarjev 601.885 s številom točk 3.558, dobimo bruto vrednost točke 169,16 dinarjev, ali neto znesek 106,57 dinarjev.

Zdaj pa pogledjmo izračun za posameznega delavca. Kurjač N. N., čigar delovno mesto je ocenjeno z 32 točkami, je opravil 208 ur. Ena ura je vredna 1,54 točke, to je skupaj 320 točk. Normo je presegel za 5 odstotkov, kar mu prinese še 16 točk. Skupaj je torej v tem mesecu pridobil 336 točk. Če je ena točka vredna 169,16 bruto dinarjev, potem je ta delavec v tem mesecu zaslužil 56.838 bruto dinarjev. Od tega moramo odšteti družbene da-

jatve (37 odstotkov) in dobimo neto zaslužek tega delavca, ki je 35.808 dinarjev.

Prednosti točkovega sistema so v tem, da vpliva na odpravo mezdne miselnosti, obračun je enostavnejši, hitrejši in bolj razumljiv, sistem je bolj vzpodbuden, ker lahko ves osebni dohodek delimo takoj po preteku meseca.

Zdajšnji sistem je bil zapleten in težko razumljiv, razen tega pa časovno preveč razvlečen, saj smo ga obračunavali za razdobje dveh mesecev, kar je često povzročalo določene težave.

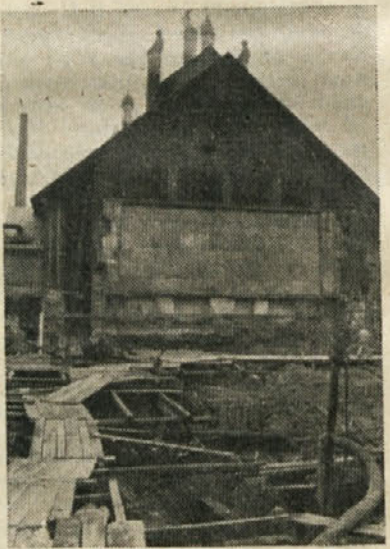
Oblikovanje sredstev za delitev osebnih dohodkov v enotah vzdrževalnih obratov in v predračunskih ter drugih administrativnih službah.

Te enote oblikujejo sredstva za svoje osebne dohodke po proizvodnih uspehih celotnega podjetja. Enota proizvoda celotnega podjetja je izražena v tisoč dinarjih vrednosti skupne proizvodnje celotnega podjetja in jo izračunavamo po stalnih statističnih cenah. Znesek osebnih dohodkov ugotavljamo tako, da vsakih tisoč dinarjev vrednosti skupne proizvodnje pomnožimo s ceno, ki je določena za vsako enoto posebej in vnaprej.

Tako so enote zainteresirane za lastno proizvodnost dela, vzdrževalne enote pa še za čim večjo proizvodnost proizvodnih enot, pri čemer lahko prav vzdrževalni obrati s hitrejšim in kvalitetnejšim vzdrževanjem naprav ogromno pripomorejo.

Notranja delitev ustvarjenih sredstev za osebne dohodke je enaka, kakor smo jo opisali za proizvodne enote. Tako je tudi za te enote orientacijska začetna vrednost točke sto dinarjev.

To vrednost točke pa bomo lahko zagotovili v merilu celotnega podjetja samo tedaj, če bomo uresničevali planske načrte za leto 1963, ki so zelo zahtevni in hkrati vezani še na dinamiko rekonstrukcij podjetja, s katerimi smo že začeli.

Temelji pri razširjenem obratu topilnice, kjer je še do nedavnega bilo skladišče drobnega materiala, so že v gradnji

Celotni dohodek podjetja moramo v primerjavi z letom 1962 povečati za 10 odstotkov. Dohodek podjetja pa za 12 odstotkov. Število zaposlenih delavcev naj bi v letnem povprečju povečali za kakšnih 70 ljudi ali za 4,2 odstotka. Intenzivnejši porast delovne sile smo začrtali od drugega četrtletja dalje, ko bomo začeli priučevati novo delovno silo za destilacijske peči. Ob koncu leta 1963 bi poleg tega bilo celotno povečanje delovne sile v primerjavi z letom 1962 za sedem odstotkov večje.

Prodajo v tujino moramo v primerjavi z letom 1962 povečati kar za 25 odstotkov in to v državi s konvertibilnimi valutami. Če bomo hoteli doseči to povečanje, bomo morali proizvajati zares kvalitetno blago in si nadvse prizadevati za osvajanje tujega tržišča.

Vsa ta merila so skladna z začrtanimi proizvodnimi uspehi podjetja. Če pa bomo dosegli boljše rezultate, kakor smo jih planirali, bo tudi vrednost točke večja kakor sto dinarjev. V kolikor pa bodo rezultati slabši, bo seveda tudi vrednost točke manjša. H. H.

Proizvajavec in socialno zavarovanje

PIŠE NAŠ PREDSTAVNIK V SKUPŠČINI KOMUNALNE SKUPNOSTI SOCIALNEGA ZAVAROVANJA DIPL. EC. STOJAN PREDIČ:

Drugo zasedanje skupščine komunalne skupnosti socialnega zavarovanja Celje za občine: Celje, Laško, Mozirje, Slovenske Konjice, Sentjur in Smarje pri Jelšah je bilo dne 8. decembra 1962. Na tem zasedanju smo obravnavali več pomembnih vprašanj. Vsa vprašanja so zelo važni deli sistema pravic socialnega zavarovanja, na podlagi katerih uživajo zavarovane osebe pravice, ki so predvidene neodvisno od vseh drugih pravic.

Na dnevnem redu je bilo poleg drugega še poročilo in razprava o stanju sklada zdravstvenega zavarovanja Okrajnega zavoda za socialno zavarovanje Celje, za obdobje od 1. januarja do 31. oktobra 1962. V primerjavi z istim obdobjem v letu 1961, se je čisti dohodek našega Okrajnega zavoda zvišal od 2 milijard 154 milijonov dinarjev na 2 milijarde 637 milijonov ali za okoli 483 milijonov dinarjev. Indeks zvišanja čistega dohodka je bil 122,44 %.

Skupni izdatki Okrajnega zavoda za socialno zavarovanje so se istočasno zvišali od 2 milijard 147 milijonov v letu 1961 na okoli 2 milijarde 753 milijonov dinarjev v letu 1962, kar pomeni povečanje izdatkov v omenjenem razdobju za 606 milijonov dinarjev. Indeks zvišanja skupnih iz-

Direktor pri nas

Bila je sobota, 15. decembra popoldne. Okoli šeste ure je prišel k nam v valjarno tovariš glavni direktor ing. Drago Čeh. Bili smo ravno pri malici in direktor se nam je pridružil v prijateljskem razgovoru. Seveda smo začeli takoj razpravljati o raznih težavah. Začeli smo kar s točkovnim sistemom in z nekaterimi delovnimi mesti — torej z zadevo, ki je bila v teh dneh najbolj živahna.

Takoj zatem smo sprožili vprašanje stanovanjske stiske. Delavce seveda zanima, kaj bo s stanovanji, ko nas je toliko, ki nimamo ustreznega stanovanjskega prostora. Tovariš direktor nam je na številna vprašanja pojasnil, da bi potrebovali 400 stanovanj, če bi hoteli rešiti stanovanjsko krizo. Toliškega števila stanovanj pa ne bomo mogli zgraditi takoj, ker za to nimamo denarja. Tovariš direktor nam je zatem razložil, da bomo začeli graditi montažne hišice, ki bodo dosti cenejše in da jih bomo že spomladi postavili 28.

Tako smo se pogovarjali že nekaj časa in ker beseda da besedo, smo pozvedeli tudi o nedeljskem delu. Ljudje zatrjujejo, da imajo pre malo počitka, ker smo tudi ob nedeljah v tovarni. Predlagali so, da bi nedeljsko delo ukinitili. Tovariš direktor je s predlogom so-lašal, vendar nas je nagovoril, da bi kdaj pa kdaj tudi nedeljo žrtvovali, če bo ravno velika sila.

Zares živahno smo se pogovarjali, kakor se nakaar na kakšni seji in vsi delavci so bili zadovoljni, da jim je tovariš direktor lepo razložil vsa vprašanja. Zelim si pač za to, da bi tovariš direktor še večkrat prišel v valjarno in nam odgovarjal na vprašanja, ki nanje sami ne najdemo odgovora.

Ivan Krkalo

datkov v letu 1962 v primerjavi z istim obdobjem v letu 1961 128,21 %.

V zvezi s skupnimi izdatki in na skupščini raziskali, kaj vplivalo na povišanje. Med drugimi lahko omenimo podatke, dokazujejo, da je bilo v celjsko gospodarstvu v letu 1962 morda več nesreč pri odhodu na delo ali pa na poti z dela, kakor v delu samem.

Omenjeno je še to, da so nekatere občine imele primanjkljaj dohodka. Posebno velik je primanjkljaj v skladu socialnega zavarovanja od kmetijstva.

Drugo pomembno vprašanje, ki ga je skupščina obravnavala je bilo: razprava o načelih, naj vsebuje »Pravilnik o načelih koriščenja zdravstvenega varstva zavarovanih oseb«. Pomembna točka v tem Pravilniku je ta, govori o svobodni izbiri zdravnika, ter postopek na relaciji zdravnik splošne zdravstvene službe in zdravnik specialist. Na skupščini smo se seznanili samo z osnutkom Pravilnika. Razpravi smo sprožili nekatere pripombe glede Pravilnika. O gani socialnega zavarovanja so sodelovanju z zdravniki, ki delajo pri podjetjih, prav tako tudi pri Cinkarni, dali svoje pripombe k osnutku Okrajnemu zavodu za socialno zavarovanje do 25. decembra 1962. O tem vprašanju pripravljata tudi Republiški zavod za socialno zavarovanje svobodni pravilnik. Po pregledu vseh pripomb in v primerjavi s pravilnikom Republiškega zavoda bomo izdelali in predložili skupščini nov osnutek, o katerem bomo razpravljali na zasedanju januarja 1963.

O tem novem, prečiščene osnutku, bo potem razpravljala širša javnost. V ta namen bo podjetja organizirala sindikalni sestanke ter na njih seznanjala proizvajavce z vsebino osnutka. Proizvajavci bodo ob tej priložnosti dajali svoje pripombe na vsebino osnutka.

Do konca 1962. leta ali pa začetku 1963. pričakujemo iz novega zakona o socialnem zavarovanju. Omenjeni Pravilnik ter novi zakon pa bodo samo del pravic našega delovnega človeka v luči novega osnutka naše Federativne socialistične republike Jugoslavije, v katerem je postdarjeno uresničenje še širše pravice človeka.

Protestno zborovanje

Sredi decembra lani se je zbralo nad dvesto cinkarnarjev v dvorani podjetja na protestnem zborovanju ob smrti tovariša Momčila Popovića. Na tem zborovanju sta zbrani množici govorila predsednik sindikata, tovariš Viktor Skale in sekretar tovarniškega komiteja, tovariš Jančigaj.

Zbrani so ogorčeni zahtevali pravično kazeno za zločin, ki jih stoji zahodnonemške oblasti. Za so z zborovanja poslali Državni sekretariatu za zunanje zadeve brzojavko:

»Ogorčeni nad dejanji odpadkov, ustašev, četnikov, belogardstov in drugih, ki jim Zvezna republika Nemčija nudi zatočišče dovoljuje nezakazovano roparska zločinska dejanja, zahtevamo, da nam vlada Zvezne republike Nemčije izroči morivce našega državljan tovariša Momčila Popovića in vse tiste, ki so sodelovali v nesramnem napadu na naše predstavništvo.

Zahtevamo, da vlada Zvezne republike Nemčije prepove organizirano združevanje jugoslovanskih emigrantov in jim onemogoči da bi v prihodnje pristopali k podobnim nečloveškim in zločinskim napadom.

Mi hočemo živeti v miru z vami, zato zahtevamo, da tudi država čuvajo naš mir, kakor ga mi zagotavljamo vsem drugim.»

Zagovor za odgovorne

Ob nekem nedavnem primeru smo začeli delavci precej razpravljati o primeru, da odgovorni delavci često niso odgovorni za svoje postopke.

Vsi vemo, da nekoga, ki je neupravičeno izostal od dela, pokličemo pred disciplinsko sodišče, ki ga potlej običajno kaznuje s petimi ali desetimi procenti odbitka od osebnih dohodkov za obdobje treh mesecev, ali kako podobno.

Toda primeri se, da vodilni delavec, ki odgovarja za določeno delo, napravi kakšno napako, a zaradi te napake nihče ne kaznuje. Škoda, ki jo povzroči delavec, če enkrat ali dvakrat izostane, pa je često dosti manjša, kakor škoda, ki jo povzroči vodilni delavec z nepravilnimi naročili ali z zanemarjanjem skrbi za redno poslovanje. Takšna škoda lahko pomeni več sto tisoč dinarjev izgube, ki jo potlej trpi ves kolektiv. Zato bi bilo nujno potrebno, da v takih primerih odgovorne zaradi napak pokličemo prav tako pred disciplinsko sodišče, bodisi pred redno, ali izredno, ki bi ga sestavljali strokovnjaki, da bi ocenili prizadeto škodo in določili krivca, ki je tako škodo povzročil. Posebej še, če se takšne napake ponavljajo in jih vselej zakrivi določena oseba.

Za primer bi navedel zastoj, do katerega je prišlo pred nedavnim v nekem našem obratu. Delavci so odgovornega tovariša opozorili, da bo prišlo do zastoja, a on jih je zavrnil, da je to njegova skrb in ni storil ničesar. Štiri ure kasneje so se naprave ustavile. In tedaj je začel odgovorni tovariš skakati in naročati tisto, kar bi bil moral storiti že pred štirimi urami. Pomoči ni bilo. Zastoj je bil tu.

Izguba, ki je s tem zastojem nastala, je precejšnja. Toda, kdo bo zanj odgovarjal? Ves kolektiv tega obrata, morda celo ves kolektiv podjetja. Toda ta tovariš osebno bo ostal neprizadet in bo

v prihodnje smel ravnati podobno v škodo vsega kolektiva.

V prihodnje bomo morali urediti to vprašanje, če bomo hoteli dosledno uveljavljati ekonomično gospodarjenje in terjati, da bo res vsako na svojem mestu storilo to, kar od njega zahteva delovni proces. Za takšne primere bi moral seve v prvi vrsti odločati obratni delavski svet in tudi sindikalna podružnica v tem obratu. A v skrajnem primeru bi bilo verjetno nujno, da bi imeli v podjetju strokovno disciplinsko sodišče, ki bi razsojalo o krivdi odgovornih za vse pomanjkljivosti, ki nastajajo v škodo kolektiva zaradi malomarnosti nekaterih posameznikov.

Cinkarna član SLOVENSKEGA KEMIJSKEGA DRUŠTVA

Upravni odbor je na zadnji seji sklenil, da postane tudi Cinkarna član Slovenskega kemijskega društva v Ljubljani. V tem društvu so včlanjene skoraj vse gospodarske organizacije kemijske stroke. Društvo izdaja glasilo Vestnik Slovenskega kemijskega društva in priročnik. V vestniku objavljajo strokovne prispevke o znanstveno raziskovalnem delu s področja čiste in uporabne kemije, nadalje različne družbene vesti in v rubriki »Vesti iz industrije« o novostih v proizvodnji, tehničnih izboljšavah, dvigu proizvodnje itd. Naslednji priročnik, ki ga bo društvo izdalo, bo »Laboratorijski priročnik«. Vseboval bo vse osnovne operacije in tudi tabele, ki jih kemik potrebuje pri svojem delu. Obsegal bo nad osemsto strani in bo večjega formata kakor Kemijski priročnik. Za laboratorijskim priročnikom, bo izšel »Tehnološki priročnik«.

Gospodarski člani tega društva imajo ugodnosti v tem, da jim društvo po želji posreduje s svojimi člani strokovno pomoč, obvešča o delu društva, o organiziranju posvetovanj, strokovnih tečajev in ekskurzij, o kongresih in simpozijih doma in v inozemstvu, predavanjih in drugem.

Prepričani smo, da nam bo članstvo v tem društvu pomagalo, da bomo lahko rešili marsikateri problem v naših kemijskih obratih.

Upravni odbor čaka težka in odgovorna naloga

Zadnja seja upravnega odbora v letu 1962 je bila 29. decembra. Ko je predsednik, tovariš Bricman, zaključil uradni del seje, je v imenu tovariša glavnega direktorja, ing. Draga Čeha, in v svojem imenu zaželel članom upravnega odbora vso srečo v letu 1963 in se istočasno zahvalil članom upravnega odbora za sodelovanje v preteklem letu.

Takoj za tovarišem predsednikom je pomočnik glavnega direktorja — ing. Klemen Stegenšek podaril, da čakajo v letu 1963 upravni odbor težke naloge. Cinkarna bo nadaljevala z rekonstrukcijami in novogradnjami. Upravni odbor je že imel veliko sej zaradi teh del, vendar so bile doslej samo pripravne. Zdaj pa je pred nami realizacija vseh priprav in člani upravnega odbora se morajo zavedati, da bodo imeli veliko več dela in odgovornosti, kot so je imeli doslej.

Na koncu je tudi on zaželel članom upravnega odbora srečno Novo leto 1963 in prosil za razumevanje in sodelovanje pri reševanju nalog, ki so postavljene pred ves kolektiv, posebno pa pred upravni odbor.

Nagraditev ob dnevu JLA

Mladinski odred naše občine je tudi letos organiziral proslavo dneva Jugoslovanske ljudske armade. Na tej proslavi je naše podjetje na predlog Oddelka za narodno obrambo vsako leto nagradilo najboljšega mladince, udeleženca predvojaške vzgoje v tistem letu.

Letos je upravni odbor na svoji 17. redni seji sklenil, da bo nagradil mladince tovariša Antona Černejskega, ki je bil najboljši mladinec našega podjetja. Zaposlen je v transportnem oddelku kot razkladavec vagonov. Tovariš Anton Černejski pa ni samo dober mladinec na predvojaški vzgoji, temveč ga sotovariši cenijo kot dobrega delavca, ki redno dosega predpisano tonazo in ne zamuja na delo.

Nagrajena bosta tudi komandirja tovariš Franc Grabar in Slobodan Stojkovič.

Vsi trije bodo dobili praktična darila.

Kdo ima čas?

Vedno znova razpravljamo o disciplini, ki je nujno potrebna v vsakem obratu in v vsem podjetju. Vendar še vedno znova ugotavljamo, da so med nami posamezniki, ki nočejo razumeti te potrebe in počenajajo mnoge neumnosti in neokusnosti v škodo in sramoto kolektiva ali določenih obratov.

Med takšne neprimernosti sodi tudi stranišče v metalurgiji, ki je polno raznih neprimernih slik in napisov. Za to početje ne moremo kriviti tovarišev, ki delajo v drugih obratih, temveč predvsem člane metalurških obratov. Deloma so se seve krivili tudi delavci, ki opravljajo vzdrževalna dela v metalurških sanitarije. Toda vse krivde ne moremo valiti na druge, levji delež odpada vendarle na metalurge.

V naših obratih se nenehno pogovarjamo o izkoriščanju delovnega časa in o povečevanju storilnosti. In koliko resnice je potlej v naših razgovorih, če utegnemo v stranišču med delovnim časom risati in pisati po stenah neumnosti in nedostojnosti, ki so našim obratom v smeh? Te »ilustracije« dokazujejo, da še vedno nekateri tovariši niso dosledno zaposleni in da jim ni mar gospodarsko napredovanje podjetja — niti njihova osebna korist, ki je odvisna od skupnih uspehov. Nikakor ne moremo verjeti, da bi kdo prihajal po delu v stranišče in izkoriščal prosti čas za risanje in pisanje po stenah stranišča. Če pa je že kdo tako navdušen za tovrstno dejavnost, potem naj raje kaj nariše ali napiše za naše tovarniško glasilo, kar bo zanj in za druge bolj koristno.

V metalurških obratih smo se pred nedavnim odločili, da bomo te neumnosti ukinitili in opravili s temi nepoklicnimi risarji in pisarji.

Nekaterim smo že deloma na sledi, a sčasoma jim bomo tudi dokazali, da počnejo dejanja, ki ne sodijo v naš kolektiv. In ko bomo imeli dokaze, si bomo prizadevali, da takšne nespodobne in brezvestne tovariše v imenu kolektiva pošljemo kam drugam, kajti v naši sredi zanje ni prostora.

Morali bomo poskrbeti, da nesarfoči, ki so zdaj po stenah stra-

nišča prebarvamo in potlej bomo pazili na vsakogar, ki bi skušal kaj takega ponoviti.

S. B.

Pomoč družinam rudnika »Raduša«

Na eni izmed zadnjih sej upravnega odbora so sklenili, da tudi naš kolektiv pomaga družinam Rudnika »Raduša«, ki jih je hudo prizadela elementarna nesreča. Zaradi poplave je ostalo okrog 180 družin brez stanovanj in so se naselili v šolah, da ne govorimo o škodi, ki je nastala v rudniku.

Člani upravnega odbora niso pozabili, da je bila tudi v Celju poplava in je naš kolektiv prejel veliko denarnih kakor tudi drugih prispevkov.

Člani upravnega odbora predlagajo delavskemu svetu, da odobri znesek 1.500.000 dinarjev kot pomoč družinam Rudnika »Raduša«. Prepričani smo, da bo delavski svet ta predlog osvojil.

Cinkarna član Jugobureauja

Na 9. seji delavskega sveta je direktor podjetja predlagal, naj bi se Cinkarna včlanila v poslovno skupnost »Jugobureau« v Kambodži. Jugoslovanske gospodarske organizacije, ki imajo interese za blagovno izmenjavo s Kambodžo imajo namreč to možnost, in ker Cinkarna s pristopom k tej skupnosti ne prevzema nobenih obveznosti, pač pa lahko sčasoma ta zveza samo koristi, je priporočljivo, če postanemo člani te poslovne skupnosti.

Delavski svet je o tej možnosti razmislil in sklenil da pristopimo v poslovno skupnost za poslovanje s Kambodžo.

Spoznajmo naše obrate

UREDNIŠTVO SE JE ODLOČILO, DA BO SEZNANIL VES KOLEKTIV Z OBRATI IN SLUŽBAMI V PODJETJU, KAJTI VEDNO ZNOVA UGOTAVLJAMO, DA CELO STAREJŠI CINKARNARJI NE VEDO KAJ DOSTI O PODJETJU, TO JE O OBRATIH, V KATERIH SAMI NE DELAJO. VSAK ZASE POZNA KAR DOBRO SVOJ OBRAT ALI VSAJ SVOJE DELOVNO MESTO, A ZA KAKŠEN DRUG OBRAT VE KOMAJ TOLIKO, DA OBSTAJA, A GA ŠE NIKOLI NI NITI VIDEL, KAJ SELE DA BI VEDEL KAJ V TEM OBRATU DELAJO IN KAKO DELAJO. SE DOSTI BOLJ OČITNO JE TO PRI DELAVCIH, KI KOMAJ PRIDEJO V PODJETJE IN SE NE ZNAJEJO NITI V SVOJEM OKOLJU, KAJ SELE, DA BI V KRATKEM ČASU ZVEDELI O VSEJ PROIZVODNI DEJAVNOSTI PODJETJA. ZATO BOMO V NADALJEVANJH OPISOVALI POSAMEZNE OBRATE V NAŠEM PODJETJU IN SKOZI VSE LETO RAČUNAMO, DA BOMO OPISALI PODJETJE. MORDA BO IZ TEH OSNOVNIH OPISOV NASTAL NEKOC CELOTEN ORIS CINKARNE KI GA BODO MOGLI NOVI DELAVCI OB VSTOPU V PODJETJE DOBITI KOT VODIČ SKOZI PODJETJE. ZAČELI BOMO Z METALURGIJO, KI JE NAJSTAREJŠA DEJAVNOST VSEGA PODJETJA IN TO S PRAŽARNO.

PRAŽARNA

Pražarna je osnovni obrat metalurgije. Koncentrate skladiščimo v bunkerju, ki ima deset prekatov za različne vrste koncentratov. Dobivamo jih iz Trepče, to je s Kosmeto, delno iz Mežice na Koroškem. Ti koncentri vsebujejo poleg cinka nanj vezano žveplo, svinec, kadmij in še druge primese v manjših količinah. Ker v topilnici ne morejo predelovati koncentrata, ki še vsebuje žveplo, ga je potrebno najprej sprazžiti. To se pravi, da ga je potrebno segrevati na takšni temperaturi, da žveplo zgori v žveplov oksid, cink v koncentratu pa se pri praženju veže s kisikom iz zraka v cinkov oksid. Ta proces teče pri nas v pražilnih pečeh, ki smo jih lani na novo zgradili in so visoko mehansirane.

Delo peč: koncentrat pred dodajanjem v peč močamo z vodo, da dobimo tako imenovano pulpo, ki

nam omogoča enakomerno šaržiranje peč. Predtem pripravimo peč tako, da jo napolnimo s koncentratom, ki je že pražen, torej s pražencem, ki ga segrevamo. Naftni gorivci segrejejo tudi peč na potrebno temperaturo okrog 850°C. Tedaj začnemo pulpo vbrizgavati v peč. Pri tem žveplo vzgorava in daje dovolj toplote za vzdrževanje potrebne delovne temperature v peč, to je okrog 950°C. Tako potem lahko odstranimo naftne gorivce. Gorilni plini, ki jih dobimo pri izogrevanju koncentrata, to je pri oksidaciji cinka in žvepla, so zelo bogati in vsebujejo okrog 8 do 10% žveplovega dioksida (SO₂). Ti plini imajo temperaturo okrog 920°C in posredno na svoji daljni poti segrevajo vodo v posebej zgrajenem parnem kotlu. Tu se plini ohladijo na okoli 430°C. Poleg plinov pa tok zraka, ki ga dodamo

v peč v spodnjem delu, tako da piha skozi praženelec in ga vrtniči v sloju, odnaša dele že sprazženega koncentrata, to je praženca s plinom iz peči. Zato je potrebno, da je parnem kotlu nameščen ciklon, v katerem se useda del prahu. Ostali del prahu pa se useda na elektrofiltrih.

Te pline potem predelujemo v žvepleno kislino, in sicer nekaj v kontaktni napravi za proizvodnjo žveplene kisline, iz druge peči pa v stolpnem sistemu za proizvodnjo žveplene kisline.

Kontaktna kislina: Z oksidacijo, to je z nadaljnjim izogrevanjem SO₂ (žveplov dioksid) v SO₃ (žveplov trioksid), so možne dve poti. V kontaktnem sistemu oksidirajo SO₂ plini s pomočjo katalizatorja. Katalizator je snov, ki pospešuje reakcijo, sama se je pa ne udeležuje. Ta katalizator je v kontaktnem sistemu granularan vanadij pentoksid (V₂O₅).

Predhodno očiščeni plini prihajajo v kontaktni kotel skozi kontaktni pas ter pri tem oksidirajo. Pri tem procesu je temperatura izmed 420°C do 530°C. Pri izogrevanju SO₂ v SO₃ se sprošča, kot pri vsakem izogrevanju, določena količina toplote, ki jo izkoriščamo za vzdrževanje navedenih temperatur. Poleg tega pa za segrevanje plina na reakcijsko temperaturo, ker so plini, ki prihajajo iz čistilne naprave hladni, saj imajo komaj 35°C. Tako v kontaktnem kotlu oksidirani plini prehajajo v absorpcijski stolp, v katerem se SO₃ in voda spajata v žvepleno kislino. (98%—66° Be).

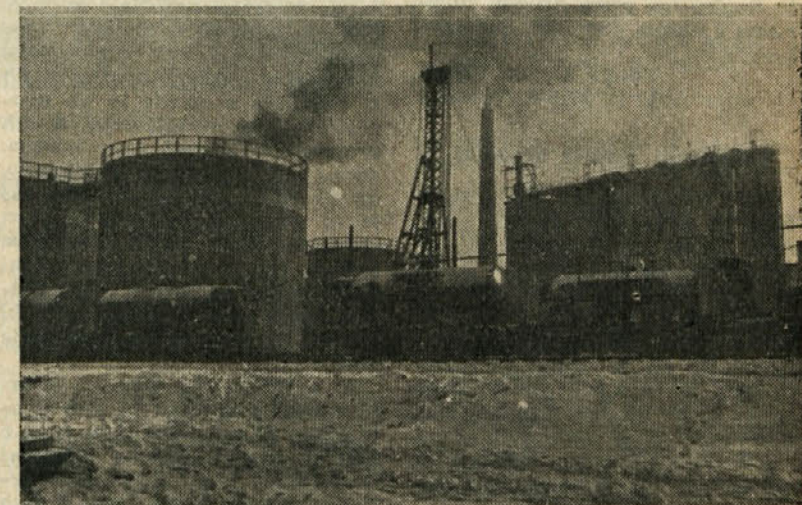
Stolpni sistem: V stolpnem sistemu nam služi kot katalizator za oksidacijo SO₂ v SO₃ solitna kislina (HNO₃). Pri našem sistemu je pet stolpov. Prvi služi kot denitrator nitrozil žveplene kisline, to je

v žvepleni kislini raztopljeni dušikovi oksidi iz solitne ali dušične kisline. V drugem stolpu plini, ki so že pomešani z dušikovimi oksidi — oksidirajo ter absorbirajo v 60° Be žvepleni kislini. Tretji stolp nam služi kot stabilizator. Četrty in peti stolp pa pobirata iz plina dušične okside in se raztapljajo v njih v žvepleni kislini. Kisline iz vseh stolpov mešamo v določenih razmerjih v rezervoarjih, ki so za to zgrajeni. V opisanem sistemu proizvajamo 75% kislino (60° Be).

Tako smo izkoristili žveplo v koncentratu za proizvodnjo žveplene kisline. Toploto, ki se je sproščala pri izogrevanju žvepla, pa za proizvodnjo pare v parnih kotlih.

Praženelec: Praženelec, to je oksidirani koncentrat, ki pa še ima okrog 2—3% žvepla, pa nadalje predelujemo v aglomeraciji. Aglomeriranje je potrebno zaradi tega, ker je praženelec prefino zrnat in ne

bi prepuščal prehod cinkovih par pri destilaciji v topilnici. Aglomeriramo pa tako, da na aglotrahkih, pod katerimi so zračne skrinje povezane s kanalom, sesamo zrak skozi zažgani sloj aglomerirne mešanice nad zračnimi skrinjami. Aglomerirani mešanec je mešanica že gotovega aglomerata, praženca, surovih koncentratov, vse skupaj navlaženo na okrog 10%. V začetku je potrebno zažgati zgornjo plast, ki je potresena s premočnim prahom, zaradi lažjega zažiga s plinskim gorivcem. Nato pa gori sama od sebe, od zgoraj navzdol, kakor vleče ogenj zrak. Tako dobimo trdno porozno maso, ki jo še drobimo v drobcvih na premer zrn od 1 do 4 mm. Tako je aglomerat pripravljen za predelavo v topilnici. Dober aglomerat bi moral imeti pod 1,2% žvepla in nad 58% cinka. Saj je od aglomerata odvisen dober izpelen v topilnici.

Stolpna žveplena kislina, rezervoarji za kislino in pred njimi čistilne, ki čakajo, da jih bomo napolnili s kislino

Spoštovani urednik!

Moram reči, da mi glasilo »CINKARNAR« edino in zvesto posreduje novice iz podjetja, zato ga zdaj znam prav ceniti. Pred odhodom na odsluženje vojaškega roka sem sicer delal v obratu Mozirje, vendar me zanima prav tako vsaka vrstica, ki govori o drugih obratih. Vse mi je tako zanimivo, da časopis večkrat preberem.

Nad vsakim uspehom podjetja se veselim. Rad bi sodeloval pri vaših naporih za gospodarsko rast podjetja. Vem pa, da delam v vašem interesu tudi zdaj, ko branim meje naše domovine.

Lepo pozdravljam uredništvo, ves kolektiv Cinkarne, še posebej pa kolektiv obrata Mozirje. Lepo pozdravljam vse tiste tovarišice in tovariše v podjetju, s katerimi me je družilo delo in dolžnosti.

Vsem želim srečno Novo leto!

V letu 1963 želim vsemu kolektivu kar največ uspehov pri delu, samoupravljanju in izgradnji socializma! Kolektivu želim mnogo gospodarskih uspehov!

Vojnik Jože Punčuh
V. P. 1731/4, Lovran

Dragi tovariši!

To pot vas je kar precej. ki ste se oglasili iz JLA. Zahvaljujemo se vam za vaša pisma, ker smo jih prav tako veseli, kakor vi našega glasila. Tudi v prihodnje vas vabimo, da nam pišete, kako je z vami in kdaj se nameravate vrniti spet v naše podjetje. Iz časopisa verjetno zaznavate, da doživlja naše podjetje veliko rekonstrukcijo in vse kaže, da bomo v prihodnjih letih zaposlili še precej sodelavcev. Razumljivo je zato, da bomo med prvimi sprejeli spet vas, ki ste že bili tu in ste vsaj v mislih še vedno med nami.

Ob tej priložnosti vas prosimo, da tudi uredništvu sporočite, kdaj boste prišli iz JLA, da bomo vedeli, kdaj moramo nehati pošiljati glasilo na V. P. Hkrati pa se vam zahvaljujemo za Novoletne čestitke, vam jih v obilni meri vračamo, z željo, da bi vam vojaška obveznost minila v kar najkrajšem času in da bi se po vrnitvi spet zdravi in veseli znova lotili dela v naši proizvodnji.

Srečno!

Uredništvo

JE ZA DELAVCA RES VSE DOBRO?

Opisati hočem, kaj se je primerevalo 10. decembra 1962 popoldne v kuhinji toplega obroka.

Pozno popoldne sem se odločil, da grem k malici. Ko sem prišel v kuhinjo, mi je tovarišica, ki je delila hrano, povedala, da je zmanjkalo tople hrane, da pa ima sir ali salamo. To me ni motilo in odločil sem se za sir. Zmotilo me je pa, da sem dobil svoj obrok zavrt v skromnem papirju od natron vreče. Takoj sem se domislil, da to ni ravno najbolj zadovoljiva postrežba. Vprašal sem tovarišico, če nimajo boljšega papirja. Pojasnila mi je, da nimajo nič drugega.

Vzel sem svoj obrok in odšel, ne da bi terjal nadaljnjo razlago. Pogledal sem po jedilnici in ugotovil, da imajo tudi drugi enake novovrstne vreče. Prenašamo jih iz skladišča v obrate in jih uporabljamo za embaliranje raznih proizvodov. Zaradi tega menim, da ni niti okusno niti higiensko, da bi vanje zavijali malico, saj je to embalaža za industrijo in industrijske proizvode. Hkrati pa mislim, da tudi računsko to ni najboljše, saj so natron vreče precej dražje kot ovojni papir, ki pa je bolj primeren za zavijanje jedil.

V decemberski številki »Cinkarnarja« sem čital in sam ugotavljam, da so v zadnjem času v kuhinji toplega obroka marsikaj izboljšali in preuredili, kakor ter-takšni zavitki res ne sodijo v tako ja higiena, pa sem si mislil, da urejeno kuhinjo. V tem članku izjavlja tovariš upravnik, da se

trudi za izboljšanje hrane in pd. Morda tudi misli, da bo z natron vrečami kaj prihranil. Toda natron vreče so drage in zanima me, kako so sploh prišle v kuhinjo. Kolikor vem, jih imamo v cinkovem belilu in superfosfatu. V dokaz prilagam omenjeni košček papirja natron vreče, ki sem ga shranil.

I. P.

Dragi tovariš I. P.!

Priznati moramo, da je vaše mnenje o kuhinji tokrat popolnoma pravilno. Kuhinjsko osebje ni pravilno ravnalo, da je malico zavilo v omenjeni papir. Pojasnil pa bi razlog, kako je do tega sploh prišlo.

Dne 10. 12. 1962 je bil za malico »srbski pasulj«. Izdali smo okoli tisoč skodelic, poleg tega pa smo izdali še nad dvesto hladnih malic (sir, salama, kruh). Običajno izdamo dnevno le kakih sto hladnih malic. Kuhinja na ta dan ni predvidevala tolikoga povečanja, zato je imela pripravljene papirja kot za ostale dneve, le z malo rezervo. Kuharica, ki je ta dan popoldne delila hrano, si je hotela pomagati s tem, da je vzela vrečo od testenin, ki je izdelana iz štirih ovojev. Zunanji in notranji ovoj je odstranila, srednja dva pa uporabila za zavijanje. Kot lahko vidimo, je imela tovarišica zelo dober namen, da bi delavce zadovoljila, a pri tem ni najbolj uspela.

Obljubljam, da bomo v prihodnje poleg kvalitete posvetili tudi veliko pozornost postrežbi in higieni.

Referat za
družbeni standard

Pozimi moramo biti posebno pozorni!

Zima je obdobje, ki je lahko ob nepazljivosti posebno nevarno zaradi požarov. V mnogih prostorih uporabljamo za ogrevanje še vedno odprte peči. Mnoge naprave nam v hudi zimi zamrzujejo. Pri delu na prostem si delavci kumijo, da se od časa do časa ogrejejo. Vse to pa vodi v neposredno nevarnost za požar.

Veliko odgovornost nosi vsak posameznik, posebno pa odgovorni vodje, da ne pride do nesreče.

V prostorih, kjer so peči za kurjenje z drvmi ali premogom, moramo strogo paziti, da se v bližini peči ne nahajajo vnetljive stvari. Pri odhodu z dela moramo take peči popolnoma izprazniti.

Če kakršnekoli naprave odtaljujemo z odprtim ognjem, so odgovorni vodje zadolženi, da pred začetkom takega dela ukrepejo vse potrebno, da bi izključili možnost nastanka požara. V kočljivih primerih morajo obvestiti gasivsko službo v podjetju, da prisostvuje s posebno opremo za gašenje.

Seveda pa je vsak posameznik dolžan, da skrbi po svojih močeh, da gasivske naprave in aparati niso založeni z raznim materialom, tako da bo v primeru potrebe možen nemoten dostop do njih.

Le ob budnosti naše gasivske službe in ob pomoči in sodelovanju slehernega člana kolektiva, nam bo uspelo odvrniti nevarnost požara, ki nam lahko ogrozi naše naprave in stroje.

S tem, da s skupnimi močmi obvarujemo tovarno, si bomo zagotovili jutrišnji kos kruha.

Na pomoč!

Ob tej priložnosti želim v imenu gasivske organizacije uspešno in srečno Novo leto 1963 vsem članom kolektiva Cinkarne Celje.

S. L.

Dapisujte
v Vaš list!

Krpanje ne bo pomagal

PROBLEMI OBRATA IN PROIZVODNJE NATRIJEVEGA HIDROSULFITA IN METALITA

Nasproti upravne zgradbe je visoka, štirinadstropna stavba. To je del obratov kemije I. V njej proizvajamo hidrosulfit in metalit. Morda vam suhi imeni ne povesta nič. Bolj jasno je, če povemo, da uporabljajo oba produkta v tekstilni industriji, industriji celuloze in pri predelavi lesa. Oba proizvoda sta belilni sredstva. Večina proizvodov gre v izvoz.

Surovine, ki jih uporabljamo, so: cinkov prah, kuhinjska sol, formalin (samo za metalit), žveplo za žveplo dioksid in natrijev lug. Najbližja surovina za ta dva produkta je cinkov prah, končni proizvod sosednje ekonomske enote metalurgije. Vsak dan ga porabimo deset bobnov po sto kilogramov, kar je približno čimisto ton v letu. Vse druge surovine so bolj od daleč. Natrijev lug, recimo, dobimo iz Hrastnika.

O cisternah, ki pridejo, bi vam imeli veliko povedati tovariši iz mehanične delavnice. Komaj sem se dobro privadil novi službi, me je presenetila eksplozija. Pokrov cisterne luga je odneslo v zrak; ocenili smo okoli petdeset metrov višine. Končalo se je srečno. Ventil na teh cisternah so bili dosledno trdni, zažrti od rje, da se niso dali odpirati.

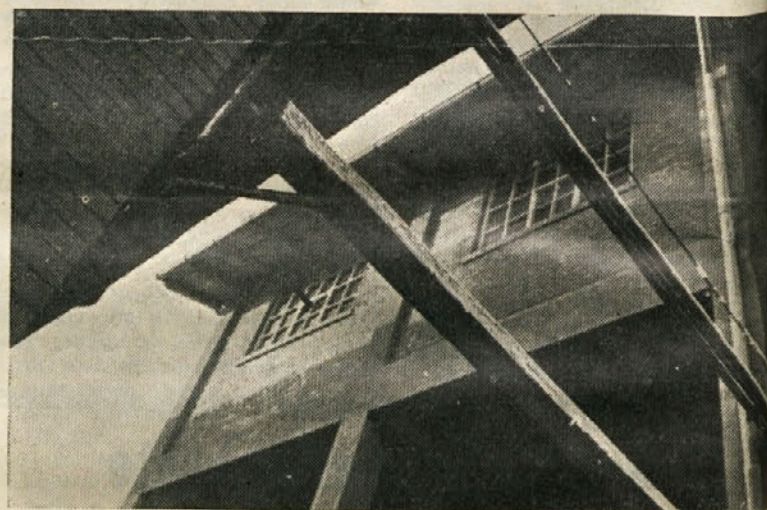
Formalin nam pošiljajo iz Tesliča v Bosni. Ti vagoni — cisterne so boljši. Rokovanje z njimi pri praznjenju je manj težavno. Kot surovino uporabljamo tudi sol, ki jo dobivamo iz Tuzle. Ne razumem, zakaj sol transportirajo kakor bi

Kaj imamo tudi v Cinkarni poleg zemeljske jame s kapniki? Ne, so samo kristali luga v Na-hidrosulfitu, ki se oblikujejo na ste-poleg cevi, iz katere uhaja lu-

izmed glavnih krivcev je gotovo peč za izogrevanje žvepla. Ne da kontinuiran pretok plina in seveda tudi ne prave kvalitete. Peč ne deluje neprekinjeno. Ko žveplo šuširamo in zažgemo, procesa ne moremo več kontrolirati. Zgorevanje je spontano. Nova peč, ki jo bomo montirali, bo urejena tako, da taka kontrola mogoča.

Ustavil bi se lahko pri vsaki »kosu« pločevine, ki je oblikovana kot konverter ali kot avtoklav, ali absorber. Povsod se odpirajo nove in nove hibe. Tam je potrebna nova prirobnica. V absorberju so razloženi ležaji. Zastave visijo z njega, namesto da bi bil lepo oblit pločevino. Glavni delež pri izpadu produkcije nosita filter stiskalnice. Namesto, da bi lužino spuščali na

Rekonstruirani del obrata natrijevega hidrosulfita — od zunaj. To da tudi s teh oken so še do 20. decembra lani visele vreče, ki nadomeščale stekla. Delavci so za čuden ogledovali »zastave« in spraševali, komu pripadajo, ker jih niso našli v nobenem svetovnem atlasu zastav

ravnali z lesom. K vragu strgana vreča. Naj se sol raztrese. Pri tem pa nihče ne pomisli petnajstega ko meče kapo v tla, da je bil njegov dohodek zaradi tega manjši. Vseeno je tudi, če je sol mokra. Nikjer ni moč dobiti plahte, da bi vreče pokrili, če dežuje. Vsaka beseda je bob v steno. Če v delavcu ni čuta odgovornosti in socialističnega čuta, ne pomaga še tako dobra in v podrobnosti zastavljena akcija v ta namen. Ta sol je denaturirana, da se ne bi našli kakšni kozli ali ovni, ki bi jih zamikal. Žveplo pride ali iz Rusije, Italije, Francije. Torej smo vezani na uvoz. To je surovina, ki je najbolj oddaljena od mesta uporabe.

Nima pomena, da bi opisoval tehnološki postopek. Bolj pomembni so problemi, ki nastajajo od surovina do končnega produkta, pa od ventilov do največjih strojnih naprav. Strojne naprave so posebno poglavje. Ne mine »siht«, da ne bi morali zamenjati kake cevi, ker je dotrajala. Zamenjati je potrebno tu pa tam prirobnico. Odsloviti je potrebno preluknjano in »prešvasano« cisterno za odpadno lužino. Obrat nujno kliče po remontu. Zaradi takih in še drugih stvari, je moralo nujno priti do izpada proizvodnje. To se je zgodilo poleti zaradi slabega cinkovega prahu in tri dni v oktobru. Zato je bilo izpolnjeno tudi samo 84,3% operativnega plana v tem mesecu. Eden

Nova moda? Morda, toda ne verjamemo, če so naše naprave kdelo ve kaj zadovoljne s temi izumi, ko jih zavijamo v polivinil in podobne plenice

pritiskom treh do štirih atmosfer je morajo s polovico nižjim. Ker plošče stare in razpokane, si pomagamo z zagostkami, ki stiskalnice še bolj kvarijo. Veliko gre materiala v kanal. Vendar pričakujemo, da se bodo naše sanje (Nadaljevanje na 5. strani)

ZAKAJ SO PROMETNI ZNAKI?

Tovariš urednik!

V našem podjetju smo mnogo govorili o prepovedi vožnje v samem obratu in smo postavili tudi prometne znake, tako da jih lahko vsak vidi. Ne vem, ali jih marsikdo ne vidi, ali pa jih ne pozna — oziroma jih noče poznati. Kljub številnim opozorilom, naj se nihče ne vozi s kolesom po dvorišču, nič ne pomaga in mnogi se še vedno vozijo. Res bomo morali začeti s kaznovanjem. Nerodnost je predvsem ta, da vseh ljudi ne poznamo, sami pa ne marajo dati osebnih podatkov.

Verjetno bo potreben zato še poseben predpis, kakor tudi za avtomobiliste, ki ne upoštevajo omejene hitrosti. Prosimo za nasvet, kaj lahko storimo. K. R.

PISMA IZ JLA

Spoštovani tovariš urednik!

Prav pristrčno se zahvaljujem za list, ki ga dobivam vsak mesec 18. Zahvaljujem se vam tudi za prijaznost, da ste izročili moje zaostale osebne dohodke moji mami Luciji Jug. Hkrati Vas prosim, da mi oprostite, ker se toliko časa nisem zahvalil zaradi denarja.

Casopisa se vsakokrat zelo razveselim saj vidim iz njega, kako in kaj je v Cinkarni, kjer sem delal tri leta in pol.

Močno me zanima, če bo morda ob Novem letu tudi kakšno naknadno izplačilo in če bo kaj za nas, ki smo med letom odšli iz tovarne v JLA. Če bo, vas prosim, da mi ga pošljete k vojakom.

Ob zaključku pisma želim vsem skupaj srečno Novo leto, da bi imeli v letu 1963 še večjo proizvodnjo, kakor je bila doslej, vsem pa še želim obilo osebnega zadovoljstva, vaš sodelavec

Vojnik Alojz Žnidar
V. P. 6083/9, Pula

Dragi tovariš urednik!

V kratkem bi vam napisal nekaj besed in se najlepše zahvalil za časopis.

Lahko vam rečem, da se počutim zelo lepo, kadar dobim časopis in da ga z veseljem preberem. Tako se nenehno seznanjam z vsemi dogodki v Cinkarni.

Delal sem v topilnici, kjer sem dobil tudi poziv na odsluženje kadrovskega roka. Žal mi je bilo, ko sem odhajal in sem moral zapustiti prijetno družbo sodelavcev. Ko bom odslužil kadrovski rok, se bom spet vrnil k vam.

Še enkrat se vam zahvaljujem, posebej še vam, tovariš urednik, zate pa še tovarišema Skaletu in Šupku ter vsem drugim tovarišem v našem podjetju. Pozdravljeni!

Vojnik Đemal Pobrič
V. P. 5312/P, Vrhnika

Spoštovani tovariš urednik!

Najlepša hvala za vaš list, s katerim si krajšam čas tu v armiji. Vedno me zelo razveseli, ko dobim vašega Cinkarnarja. Tako ostanem vsaj delno v stiku z podjetjem, kjer sem se izučil. Pošiljam vam tudi nagradno knjižanko, ki ste jo objavili. Upam, da sem jo rešil pravilno in želel bi, da bi mi bil žreb čim bolj naklonjen. Ob Novem letu vam vsem skupaj iskreno čestitam in vam želim mnogo uspehov in napredka v nadaljnjem delu.

S spoštovanjem!

Vojnik Franc Kovačič
V. P. 2553 — 41, Slav. Brod

Varnost pri delu

SMO DOVOLJ PREVIDNI PRI VLEČENJU CINKA?

Malomarno vlečenje cinka je vzrok pogostih poškodb. S pravnim vlečenjem cinka preprečimo številne opekline in se izognemo kazenskemu postopku zaradi kršitve varnostnih predpisov in ukrepov.

KAJ PA ORODJE?

Nadzorno osebje je dolžno kontrolirati orodje in skrbeti za to, da neustrezno orodje zamenjamo. Uporaba neustreznega ter izrabljenega orodja in pripomočkov je vzrok mnogih nesreč.

USNJENE ZAŠČITNE ROKAVICE VAS NE MOREJO POPOLNOMA ZAŠČITITI, ČE NE UPOŠTEVATE VARNOSTNIH PREDPISOV IN UKREPOV!

Usnjene zaščitne rokavice smo uvedli z namenom, da bi znižali število poškodb na rokah, vendar je sčasoma začelo število teh poškodb spet naraščati. Pri analizi vzrokov poškodb na rokah smo ugotovili, da so se koristniki teh zaščitnih rokavic preveč zanašali na njihov namen ter jih smatrali za univerzalno zaščitno sredstvo, ki dovoljuje opuščanje varnostnih mer. Na primer v topilnici, kjer so prej uporabljali ročne varovavke, se je z uvedbo usnjenih zaščitnih rokavic število nesreč samo začasno znižalo, potem pa se je zaradi malomarnosti odnosa do dela in varnostnih ukrepov spet povečalo.

Delavci so se slepo zanašali na zaščitne rokavice, ne da bi pri tem pazili na njihovo vzdrževanje in ustreznost pri posameznih fazah dela, kar je povzročilo veliko opeklin po nepotrebnem.

V nasprotnem primeru, ko delavec uporablja ročne varovavke, se zaveda nevarnosti opeklin po hrbtini strani roke in bolj pazi, da se ne opeče.

Z uvedbo usnjenih rokavic so se stroški za zaščitna sredstva občutno dvignili, pri zniževanju nesreč pa ni bilo pravega učinka, zato se bomo v topilnici preusmerili bolj na uporabo ročnih varovavk, kar pa ne pomeni, da bomo rokavice ukinili na vseh delovnih mestih.

ODVOZ OGORKOV NA ODVAL

Z vitlom, ki se ga poslužujejo pri odvozu ogorkov na odval, mora opravljati skupinovodja vozačev ogorkov, ki je odgovoren za varen transport. Na tem delovnem mestu pa je bilo več nesreč zaradi tega, ker so z vitlom upravljali delavci, ki niso imeli za to dovolj poklicnih izkušenj.

Kljub opozorilom je skupinovodja večkrat dovolil manipulacijo z vitlom nekaterim vozačem ogorkov, kar je nedovoljeno.

Obratovodstvo topilnice bo za vsak primer nedovoljenega upravljanja z vitlom kaznovalo skupinovodjo in delavca, ki bo kršil prepoved.

PAZI NA PROMETNE

NA POTI SE JE POŠKODOVAL

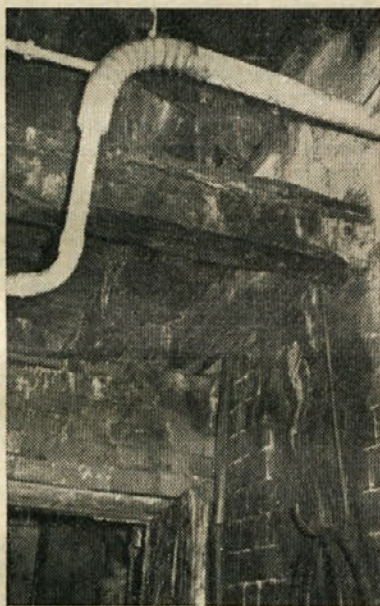
ANTON TURK, star 24 let. Ko se je peljal s motornim kolesom v službo, je na križišču v Novem Celju pripeljal osebni avto. Ponesrečenec je močno zavril ter zaradi tega padel in si poškodoval levo koleno.

OPOZORILO

Opazili smo, da na dvorišču našega podjetja vozniki tovornih avtomobilov, vilčarjev in akumulatorjev ne upoštevajo predpisane hitrosti 10 km.

Krpanje ne bo pomagalo

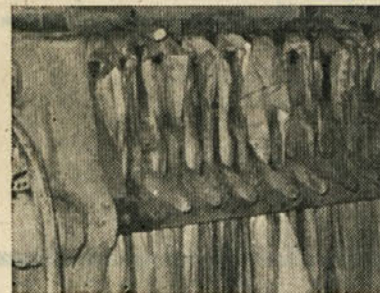
(Nadaljevanje s 4. strani)

Tudi ta stena je dokaz sistematičnega učinkovanja pomanjkljivih naprav. Več mesecev je iz počenega kotla lužina po steni in jo razjedala

uresničile in bodo stare izrabljene filter stiskalnice zamenjala nove, modemejše.

Še ena stvar je, ki pa šteje že v območje rekonstrukcije. To je, postaviti niz merilnih instrumentov, nai si bo za merjenje pritiska, tem-

Stiskalnica v Natrijevem hidrosulfitu

V kopalnici so nekaterim nove naprave odvečne

Že v prejšnji številki »Cinkarnarja« smo pisali v zvezi s kopalnicami, vendar je potrebno, da dodamo še nekaj.

Zdaj, ko zaključujemo ureditvena dela v naših kopalnicah, moramo tudi vedeti, kdo je odgovoren za higieno in red v njih. Verjetno čutimo, da smo sami zanjo odgovorni. Če je tako, tovariši, potem ne mečimo papirja, krp in podobnega po tleh, temveč v posode, ki so pripravljene za odpadke. V kolikor tega ne bomo po-

Ponovno opozarjamo, da so vsi vozniki, ki uporabljajo cestišče v podjetju, odgovorni za povzročene poškodbe in posledice. Isto velja tudi za voznike tujih podjetij.

ZA NAŠE VOZNIKE AMATERJE

Vsi, ki za pot na delo in z dela uporabljate lastna prevozna sredstva, bodite previdni, ne pretirajte v hitrosti in pri prehitovanju.

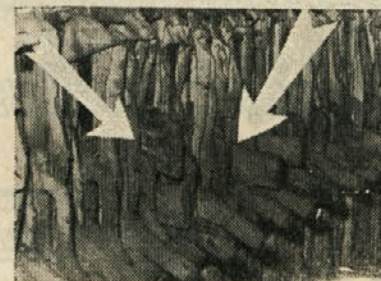
Posebno v zimskem času čaka na vas veliko neprijetnih presečenj zaradi poledice in zapadlega snega.

perature, koncentracije na mestu samem, od začetka do konca procesa. Meritve naj bi pokazale, kje moramo poseči v proces, ki zaide s prave poti. Danes delavci nemočno skomizajo, ko ne morejo pomagati, da bi proces tekel pravilno. Konec: si va, komaj uporabna šarža, nizek odstotek, izplen pod povprečjem.

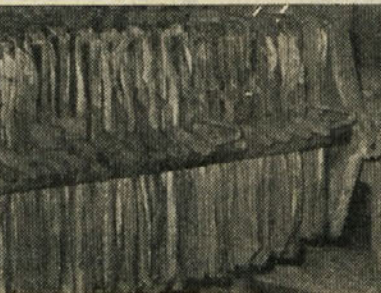
Vsi čimtelji vplivajo na proizvodnjo. Občudujem pa ljudi v tem obratu. Dobesedno posrkajo možnosti najvišje izrabe naprav. Moram priznati, da niso vsi taki. Tisti, ki prav zares delajo, se jezijo, če gre slabo. Veselje delijo s pesmijo strojev, če gre dobro.

Letos, ko so pred nami nove, višje planske naloge, je potrebno posvetiti problemom, ki so se pojavljali in se pojavljajo, še posebej skrbi, da ne bo vmesnih krpanj naprav in s tem izpadov proizvodnje. Škoda je vsakega kilograma produkta, ki ga izgubimo ali zamudimo.

C. R.

Puščici kažeta zgozde v preši, ki so nujno potrebne, če nečemo, da bi snov uhajala predčasno iz nje

BI RADI VEČ ZNALI? POTEM NAROČITE KNJIGE »POLITIČKE SKOLE«

Z izdajanjem teh knjig zadovoljuje izdajateljsko podjetje »RAD« osnovne potrebe slušateljev številnih tečajev in seminarjev, kakor tudi vseh tistih, ki bo radi sami študirali, a nimajo dovolj osnovnega znanja. Doslej so izšle tri knjige:

1. **Gospodarski sistem in ekonomska politika Jugoslavije** (razni pisci, cena 900 din).

Ta knjiga je urejena s poznavanjem in je tako celota, kjer so gradiva razvrščena v razumnem zaporedju. Vrednost knjige povečuje še dejstvo, da je to pravzaprav edini vir, ki more iz njega bralec razbrati najpopolnejša obvestila o našem gospodarskem sistemu, ki smo ga pred nedavnimi reformirali. Izbira sestavkov to tudi najbolje dokazuje: osnovne značilnosti našega gospodarskega sistema, gospodarsko planiranje, blagovna proizvodnja, kreditno-monetarni sistem, načela zunanje in domače trgovine, problem nerazvitih področij, kmetijstvo, standard, vprašanje zunanje in notranje razdelitve, proračunski in davčni sistem itd.

2. **Osnove marksistične filozofije** (razni pisci, cena 830 din).

Dragocena posebnost tega zbornika je v tem, da razlaga probleme v razumljivem jeziku in da jih aktualizira. Zbornik zaključuje izbor tekstov iz del klasikov marksizma, ki uspešno povezuje razložene probleme s stališči klasikov marksizma. Zbornik obravnava predmet, metode in naloge filozofije, marksistično pojmovanje sveta, osnovne probleme teorije spoznanja, osnovne pojme etike, humanistično-etične probleme socializma, marksistično pojmovanje religije in prednosti marksističnega pogleda na svet.

3. **Osnove iz politične ekonomije**, Slobodan Gligorijević. Cena 490 din.

To je zelo primeren priročnik za tiste, ki med rednim šolanjem niso imeli priložnosti, da bi se spoznali s politično ekonomijo in bodo s tem priročnikom lahko dopolnili znanje, ki so ga dobili na raznih tečajih ali s samostojnim delom. Knjiga je koristna tudi zato, ker je usmerjena na vprašanja, ki so pomembna za razumevanje našega gospodarstva, kakor so napr. vprašanje vrednosti denarja, blagovne proizvodnje itd.

Navedene knjige lahko naročite posamezno ali kot komplet na naslov:

IZDAVAČKO PREDUZEČE »RAD«

Beograd, Moše Pijade 12/III
Pošt. fah 881, tel. 30-241

DELAMO VARNO?

V novembru smo imeli:

20 poškodb pri delu z 276 izgubljenimi dnevi in eno poškodbo na poti s 55 izgubljenimi dnevi.

V PRAZARNI:

Alojz Miglez, star 31 let. Pri tolčenju s kladivom ni opazil, da je držal kladiva nalomljen. Ko se je držaj odlomil, mu je poškodoval prst na roki.

V TOPILNICI:

Franjo Ivezić, star 22 let. Kljub opozorilom nadzornega osebja in sodelavcev ni upošteval varnostnih predpisov pri odpiranju zamaska od retorte. Plamen ga je opekel po glavi, vratu in roki.

Ladislav Trebičnik, star 46 let. Zaradi neupoštevanja varnostnih predpisov in ukrepov pri prediranju retort so ga opekli cinkovi hlapi po bradi, vratu in prsih. Oči in zgornji del obraza mu je zaščitil prozorni ščitnik.

Avgušt Tajšek, star 49 let. Ko je nadošel kurjača, mu je postalo slabo. Pri padcu si je poškodoval glavo.

Franč Petek, star 27 let. Ker je sodelavec pri vlečenju cinka predlež slabo izpraznil, je cink iz predleže pri podiranju brizgnil in skozi odprtino za ventile opekel ponesrečenca po stopalu.

Naknadno prijavljena poškodba tovornjaka Alojza Trefalta, ki si je dne 16. januarja 1962 poškodoval hrbtenico, ko je vlek vozilček s cinkom. Poškodbe niso priznali takoj zato, ker po izvidu specialista ortopeda gre za degenerativno obolenje brez navedbe akutnosti.

V KERAMIKI:

Ladislav Pajk, star 27 let. Pri premeščenju reduktorja mu je spodrsnilo tako, da je padel ter se udaril na koleno leve noge. Do nesreče je prišlo zaradi neopretnosti in spolzkih tal.

V VALJARNI:

Franč Kramarič, star 25 let. Zaradi neustreznega internega transporta in osebne neopretnosti, ko je hotel preprečiti padec travov iz vozička, se je vrezal v prst.

Rok Unetič, star 29 let. Pri valjanju pločevine mu je padel tujek v oko.

Jože Cvelfar, star 37 let. Pri predvaljanju blokov, ga je blok zaradi neopretnosti udaril v desno zapetjste.

Miroslav Vukosavljevič, star 26 let. Pri vlivanju cinka v modele mu je zaradi neopretnosti in pomanjkanja poklicnih izkušenj brizgnil cink v čevljev ter ga opekel po stopalu.

V OBRATIH ANORGANSKE KEMIJE:

Bisljim Molja, star 23 let. Ker ni upošteval varnostnih predpisov in ni nosil

zaščitnih očal, mu je pri pakiranju lusk natrijevega sulfida padel drobec v oko. Stanko Sedovšek, star 28 let. Zaradi neopretnosti in ker je opustil predpisane varstvene ukrepe, si je ponesrečenec pri nameščanju jermena na transmisijo poškodoval nogo in zlomil rebro. Ponesrečenec je bil vedno marljiv in spreten delavec.

V ELEKTRO DELAVNICI:

Franč Selič, star 39 let. Ko je šel ob rezervoarju za žvepleno kislino, je zaradi neopretnosti stopil na kamen ter si izvil nogo.

Jože Cebular, star 41 let. Pri popravilu drobilca gline mu je zaradi neopretnosti spodrsnil matični ključ. Poškodoval si je pri tem prst na roki.

Franč Posinek, star 39 let. Ko je šel skozi kovačnico, mu je neopazno padel prah v oko.

V TRANSPORTNEM ODELKU:

Miloje Zirič, star 22 let. Ker si je hotel skrajšati pot, je pozabil na varnostne predpise ter plezal po odbijačih vagona čez t. Ko mu je spodrsnilo je padel in si poškodoval glavo. Ta primer nam jasno kaže malomaren odnos do varnostnih predpisov.

V SKLADIŠČIH:

Jože Volavšek, star 58 let. Misleč, da je dovolj prostora med tirom in kupom skladiščne pločevine, se ni umaknil vozičku s pločevino, ki so ga tiščali delavci. Pločevina na vozičku ga je prišla za delovno obleko, ga obrnila in mu stisnila kolka.

Franč Agreš, star 47 let. Ko je hotel pomagati pri rezanju pločevine za strešnike, si je izvil nogo zaradi neravnih tal pri škarjah v valjarni.

Leopold Vrhovski, star 37 let. Pri selitvi starega skladišča je nesel jermene po stopnicah. Ker so se mu le-ti zataknili za žičnik, ga je spodneslo in ko se je hotel oprjeti egraje, si je poškodoval mezinac na roki. Do nesreče je prišlo zaradi naglice pri selitvi.

Število nesreč za mesec november je ostalo neizpremenjeno v primerjavi s preteklim mesecem. Število izgubljenih dni pa je za 16,6 nižje.

Število poškodb na 100 zaposlenih je 14,1, kar je v primerjavi s povprečjem preteklega leta (20,1) približno za 30 % nižje.

Izgubljenih dni na enega zaposlenega 1,94 — povprečje preteklega leta 3,36.

Za uspešno preprečevanje nesreč ne potrebujemo toliko materialnih sredstev kot pa zainteresiranosti in varstvene discipline, ne samo pri delavcih, temveč tudi pri nadzornem osebju.

DRAMA IZ NAŠE NEPOSREDNE SEDANJOSTI

Naslednja premiera v celjskem Slovenskem ljudskem gledališču bo krstna uprizoritev domače drame Celjana Janeza Žmavca JUBILEJ. To bo, kakor vsakič ob taki priložnosti, slovesnost za domače gledališče.

Janez Žmavc je v vseh svojih dramah prikazoval naše ljudi in njihove usode v povojnem času. Pri tem je vedno izhajal iz premikov, ki jih je naša družba doživljala že pred vojno in med njo. Te vrste dramatike je domačemu gledavcu posebno pri srcu, saj gleda na odru tako rekoč ljudi, ki vidi

V središče svoje drame je postavil zaslužnega, hrabrega, ranjenega partizanskega komandanta, ki je po vojni prevzel vodstvo neke tovarne. Ves v ognju delovnega zagona še vedno živi v partizanskih časih, v bistvu je še zmeraj komandant. V pravilnost svojega dela je tako slepo zagledan, da ne opazi, kako se ekonomska, in z njo vred družbeno situacija, vse bolj preobrača. Ne uvidi, da s starimi metodami, ki so bile v nekem določenem obdobju koristne in razvojno spodbudne, ne more več služiti napredku. Trmasto vztraja pri svojih

gičen, za družbo pa pomeni zdravi-len ukrep.

Krištofova tragedija se odigrava v krogu njegovih najbližjih sorodnikov. Preko nje spoznavamo, kakke spremembe so v povojnih letih doživeli. V njih odkrijemo zanimive osebnosti, kakršne je izoblikovala naša preurejajoča se družba. Iz te nekoliko temno uglašene podo-be pa zasije žarek upanja, da bo mladi rod znal iz vseh teh težav poiskati dragotine, ki mu bodo pomagale, da bo preko naših časov krenil svoji zdravi prihodnosti naproti.

Zahtevno delo bo režiral Branko Gombač, igrali pa bodo Janez Škof, Pavle Jeršin, Marija Goršičeva, Nada Božičeva, Marjanca Krošlova, Stanko Potisk, Franci Gabrovšek in gostja — slušateljica AIU Minu Kjudrova.

Marcel Achard: Odkritorsrčna laživka. Delo je režiral Juro Kislinger. Na sliki: Marijan Breznik, Janez Bernež, Jana Šmidova. Premiera je bila 18. decembra 1962. SLG Celje bo to predstavo igralo za naš kolektiv 19. I. 1963 ob 18. uri v dvorani celjskega gledališča. Predsedniki sindikalnih podružnic, zberite prijave članov kolektiva, za katere je predstava brezplačna, če pa hočejo člani kolektiva peljati k predstavi tudi svoje žene ali sorodnike, morajo za nje plačati vstopnice po sto dinarjev. Pohižite, pri tovarišici Pepci v sindikalni pisarni je še na razpolago nekaj vstopnic!

v njih samega sebe ali svoje so-ljudi. Pisatelj se je to pot lotil silno bolečega problema, ki je sprožil marsikatero osebno tragedijo, vendar ga je zastavil naš urni gos-podarski in družbeni razvoj.

ustaljenih, (po lastnem prepriča-nju) pravičnih pojmovanjih. Toda razvoj ne pozna zastankov: Krištof zaide nujno v spor z družbo in ji podleže. Njegov polom je zanj tra-

Industrijsko gasivsko društvo Cinkarna - Celje

Članstvu gasivskega društva in vsem prijateljem gasivstva, sporočamo naš delovni program za prvo trimesečje v letu 1963. Vse operativno članstvo pozivamo, da se vseh vaj obvezno udeležujejo, vaje so vsak torek od 14. do 16. ure. Vabimo pa vse, ki se zanimajo za delo gasivcev, da kot gledavci prisostvujejo našim naporom za strokovni dvig našega članstva.

Datum	Vrsta vaje	Naziv vaje
8. 1. 63	Predavanje	Elektrika
15. 1. 63	Predavanje	Kemija
21. 1. 63	Predavanje	Stavbenstvo
29. 1. 63	Predavanje	Hidromehanika
5. 2. 63	Predavanje	Saniteta
12. 2. 63	Predavanje	Kemija
19. 2. 63	Predavanje	Hidromehanika
26. 2. 63	Predavanje	Opis gasivskega orodja
5. 3. 63	Predavanje	Elektrika
12. 3. 63	Predavanje	Stavbenstvo
19. 3. 63	Predavanje	Kemija
26. 3. 63	Predavanje	Hidromehanika

V službi ljudstva — na pomoč! Poveljstvo

V KOPALNICI

bi se podobni primeri ponavljali. Kdor že hoče kaj veljati, se naj ne uveljavlja s kvarjenjem naših skupnih naprav, temveč se naj izkaže pri delu in dviganju proizvodnje.

S tem moramo prenehati in zato je prav, če vse take netovariške delavce kaznujemo in jih primoramo, da bodo sami plačevali škodo, ki jo povzročajo. Upamo, da jih bo kmalu minilo veselje do takšne dejavnosti in da bodo postali dobri, pošteni in zavedni člani naše skupnosti.

Kljub vsem prizadevanjem, da bi kopalnica delovala kar najbolje, pa vemo, da so še vedno razne splošne pomanjkljivosti, ki bi jih mogli odpraviti. Zato naproša vodstvo kopalnice vse njene koristnike, da predlagajo izboljšave, ki bodo omogočile boljše poslovanje v kopalnici. Vedeti moramo tudi to, da moramo posamezne prostore kopalnice zaklepiti, med njimi tudi žensko kopalnico. Kakor doslej, bo tudi poslej ženska kopalnica odprta samo eno uro pred začetkom dela in eno uro po končanem delu. Kdor bo hotel v kopalnico po določenem času, se bo moral javiti kopalničarju. Ženske bodo imele ključ od kopalnice pri vratarju. Ti ukrepi so nujni, če hočemo redno vzdrževati

kopalnice in preprečiti namerno okvare kakor tatvine naprav in osebne lastnine članov kolektiva. Takšen ukrep je sicer žalosten, pa sebi še glede na poštene člane kolektiva, vendar je v zdajšnjih okoliščinah nujno potreben. Pričakujemo, da bodo prav ti pošteni člani kolektiva, ki so še vedno veliki večini, pripomogli, da kma odstranimo vse neredneže iz naših vrst.

Uganite, kaj je to? Pred glavnim vhodom v kopalnico. Verjetno smo v Cinkarni ponosni na takšno sliko?

ŠOLA SOBOBNEGA GOSPODARIENIA

I. GOSPODARSKI SISTEM (3)

2. Ustvarjanje dohodka

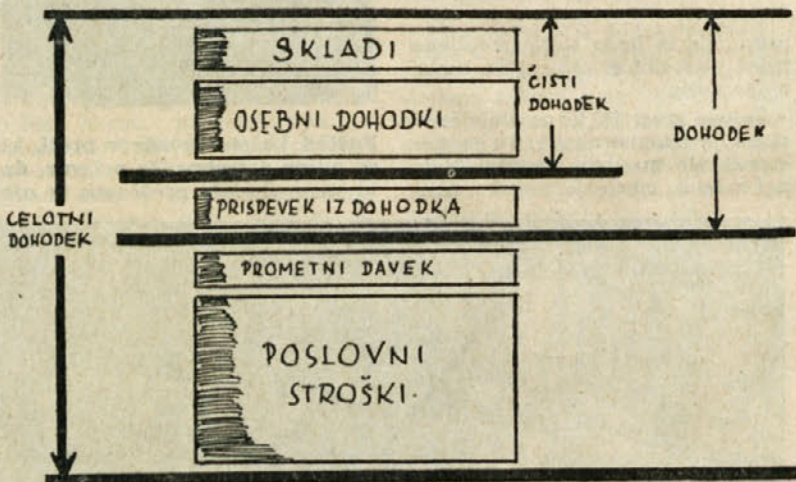
Ko smo naštevati vrste konkretnih gospodarskih politik, smo omenili tudi politiko delitve dohodka. Ta se je z uveljavitvijo »novega« gospodarskega sistema bistveno spremenila od prejšnje.

Vendar, predno bomo o njej razpravljali, spoznajmo načela ustvarjanja dohodka. Preden dohodka ne ustvarimo, ga tudi ne moremo deliti.

Dohodek ustvarjamo s proizvodnjo, vendar šele takrat, ko proizvodnjo prodamo in jo trg plača. Začnemo torej s proizvodnjo. Od slehernega delavca, pa bodisi na še tako nepomembnem delovnem mestu, je odvisno, kakšna bo proizvodnja: rentabilna ali nerentabilna. V podjetju so za proizvodnjo njegovih izdelkov utrjeni proizvodni procesi, ki jih sicer tehnično izpopolnjujemo, vendar vsak izmed njih terja vlaganje tehle stroškov: stroški za material, stroški za izdelavo osebne dohodke, stroški za obratno režijo, stroški za upravo režijo in stroški za vkalkulirano amortizacijo.

Vsi ti stroški skupaj sestavljajo lastno ceno proizvodnje. Tehnik in ekonomist podjetja sestavita za proizvodnjo vsake vrste proizvodov plansko kalkulacijo lastne cene, od vsakega člana kolektiva pa je več ali manj odvisno, kakšna bo dejanska lastna cena izgotovljenih proizvodov. Razliko med planirano in dejansko lastno ceno imenujemo »znižanje ali pa zvišanje lastne cene«.

Ni težko ugotoviti, kdaj bomo govorili o znižanju, kdaj pa o zvi-

šanju lastne cene. Čeprav naj bo planska kalkulacija čim realnejša, saj je od nje odvisno določanje prodajne cene in z njo zagotovitev uspešne prodaje, si mora kolektiv podjetja vendarle prizadevati, da bodo stroški proizvodnje čim manjši, ali bolje rečeno, čim realnejši, naj bo čim manj nepredvidenih stroškov, ker ti zmanjšujejo dohodek podjetja.

Ekonomist in komercialist podjetja pa postavljata za vsak proizvod prodajno ceno. K izračunani lastni ceni prištejeta še prometni davek (če je za ta proizvod predpisan) in vkalkuliran dohodek ali dobiček podjetja. Lahko pa je izračun prodajne cene tudi drugačen. Če izdeluje neki proizvod več podjetij, oblikuje prodajno ceno sčasoma tržišče samo. V takšnem obli-

kovanju prodajne cen prihaja do izraza konkurenčna sposobnost posameznih proizvajalcev, kvaliteta proizvodov, reklamiranje proizvodnje, okus in navade potrošnikov in podobno. V tem primeru je dobiček podjetja matematična razlika med oblikovano prodajno ceno, ki jo trg priznava določenemu proizvodu, in podjetniško lastno ceno, ki je rezultat pogojev procesa proizvodnje podjetja.

Trditve, da je ustvarjanje dohodka v prvi vrsti odvisno od proizvodnje, je torej pravilna. Čim več kvalitetnih proizvodov bomo po čim realnejši lastni ceni proizvedli v nekem obdobju in te proizvode v tem obdobju čim uspešneje prodali, tem večji bo dohodek podjetja.

Dohodek podjetja je torej razlika

med celotnim dohodkom (vrednost vseh prodanih in tudi plačanih proizvodov) in poslovnimi stroški. Pozneje, ko bomo govorili o delitvi dohodka, bomo to definicijo slikovno prikazali.

Aktivna vloga nove delitve dohodka je v tem, da spodbuja k večjemu ustvarjanju dohodka. Težnja po večjem ustvarjanju dohodka pa pomeni, da bodo novi instrumenti skupaj z dejavnostjo subjektivnih činiteljev oblikovali v kolektivih tako vzdušje in tako mnenje, da si bodo ti prizadevali poiskati vse »luknje« — toda ne v sistemu, temveč v ekonomiki svojega podjetja. To je presoja, po kakšnem blagu je veliko povpraševanje, pa takega blaga ni dovolj na tržišču, kako bi ceneje dobili surovine in reprodukcijski material, kako bi zmanjšali proizvodne stroške in iskali rešitev za izboljšanje svojega položaja tudi izven podjetja v kooperaciji z drugimi kolektivi, z združevanjem posameznih služb podjetij, kar prav tako pocenjuje proizvodnjo itd.

Načelo nagrajevanja po delu že samo po sebi preusmerja delovne kolektive, da iščejo možnosti za povečanje dohodka predvsem v večji produktivnosti dela, ne pa s špekulacijami na trgu. Zato z novim gospodarskim sistemom prehaja prav na podjetja največja odgovornost za stabilnost cen. Na vprašanje stabilnosti cen ne smemo gledati kot na nekaj, kar je odvisno le od intervencije državnih organov. Intervencija organov skupnosti z uvozom in spremembami v strukturi investicij je le en činitelj, ne pa edini, od katerega je odvis-

na stabilnost tržišča. V nič manj meri sta stabilnost cen na tržišču in rast življenjskega standarda odvisna od vsakega posameznega podjetja ter od aktivnosti in usmenjenosti slehernega kolektiva.

Novi gospodarski sistem vzbujata torej k ustvarjanju večjega dohodka, čeprav terja od kolektivov večje delovno prizadevanje, večjo produktivnost kot doslej. Instrumenti delitve dohodka, kot smo videli pozneje, so zelo stimulativen ter dajejo polno zagotovilo, da bodo kolektivi, ki se zavedajo individualnih in skupnih naporov, lahko dobro nagrajeni.

Spremembe v gospodarskem sistemu torej ne zajemajo le poročja same delitve dohodka, temveč za mnogo več. Novi sistem vpliva bolj vzpodbudno na gospodarstvo z vsemi tistimi činitelji, od katerih je odvisno samo ustvarjanje dohodka. Tako obkovan sistem deluje močno vzpodbudo za gospodarstvo v vloženi družbeni stroški in živim delom. Prvorazredna pomena postaja gospodarstvo ne znotraj podjetja in tu morajo kolektivi iskati načine za izboljšanje svojega ekonomskega položaja ne pa izven sebe v takšnih ali drugačnih instrumentih sistema ali tržnih špekulacijah. V obdobju, katerem smo zdaj, se bodo torej jasneje pojavile razlike med obrim in slabim gospodarjenjem podjetij iste dejavnosti. Zato bodo vse tiste gospodarske organizacije, ki so živele v senci administrativne zaščite, temu upirale, stin pa, ki so sposobne za razvito nov gospodarski sistem na roko odprli pot naprej.

KADROVSKE VESTI

V decembru 1962 so

PRISLI V PODJETJE: Bešvir Marjan, Zelen Anton, Cekan Martin, Kufner Viktor, Marinković Ljubomir, Laubič Anton, Petek Ludvik, Rošar Vinko, Stojadinović Panta, Stojadinović Savo, Stojšek Ladislav, Veseli Zlatko, Zajc Rafko, Premuš Jože, Dačdović Zivojin, Galun Martin, Kolar Franc, Kenjalo Ilija, Davidovič Zjorđe, Imanović Avalo, Žerić Dragoljub, Brkić Ivan, Džerdjević Slavko, Puh Ivan, Petrović Dušan, Dobretić Dušan, Tomić Marinko, Tišler Branko, Dečman Silvester, Kessler

ODSLI IZ PODJETJA: Brglez Ivan, Jas Franc, Kezole Konrad, Križan Martin, Novaković Milorad, Ohnjec Ivan, Vrhnič Jože, Pilko Jože, Santl Adolf, Vranan Karol, Voršič Viljem, Završnik Vinko, Zibret Zvone, Jakše Anton, Kuz Franc, Ivanković Milan, Planinšek Franc, Brezak Ivan, Zagar Martin, Hribernik Anton, Cebular Leopold, Jurčič Pavel, Klančnik Avgust in Stopar Jože.

V POKOJ SO ODSLI: Lampret Anton Jože, cinkovo belilo, starostna upokojitev in Kos Alojza Alojz, gradbeni oddelek, starostna upokojitev.

UMRL JE: Kotnik Franca Mihael iz obrata kemija III (Mezirje).

POROCILI SO SE (v novembru in decembru): Teržan Franc, Tojič Džerdje, Paltr Karel, Cveller Jože, Korošec Jurij, Arh Zvonko, Smuković Rud., Zimšek Ladislav, Lipovšek Mirko, Zolnir Jože in Hruševar Jože. Vsem novoporočencem želimo čisto srečo v zakonu!

V JANUARJU 1963 PRAZNUJEJO: OBLETNICE ROJSTVA:

Lešnik Matevž Karl (24. — 55), Briževšek Jožeta Jožef (7. — 61), Dobovšek Marije Milan (20. — 57), Robda Rudolfa Adolf (2. — 56), Sabolček Antona Vinko (11. — 56), Grizolt Simona Ivan (21. — 55), Romih Franca Anton (9. — 54), Golouh Mihaela Franc (26. — 53), Brežnik Martina Jože (25. — 51), Debrinja Ivana Stefan (1. — 51), Gabrovšek Janeza Anton (15. — 51), Kovač Franca Jože (30. — 51), Rebernik Mihaela Marija (28. — 51), Šerc Antona Anton (51. — 51), Ladinik Antona Anton (6. — 51), Blažinšek Franca Anton (6. — 49), Gobeč Antona Anton (21. — 49), Robič Ivana Pavka (9. — 49), Remih Franca Anton (9. — 49), Kangler Matije Matija (28. — 48), Kranjc Jakoba Karl (21. — 48), Sentočnik Cirila Stanko (20. — 48), Zličar Jurija Anton (8. — 48), Grljarič Fredi-nanda Franca (19. — 47), Graber Jurija Bogomir (2. — 45), Antončič Jerneja Vinko (15. — 45), Kodrja Mirka Slavko (7. — 45), Filipi Jožeta Jože (29. — 41), Košak Franja Anton (17. — 41), Oevirk Franca Jože (25. — 41), Perc Jožeta Jožef (4. — 41), Skale Mihaela Konrad (5. — 41), Ramšak Ivana Anton (1. — 41), Šmar Vinka Vinko (20. — 41), Cajhen Jožeta Jožef (2. — 41), Slemenik Cirila Stanko (26. — 41), Sket Jožeta Ivan (29. — 41), Kramar Jakoba Ignac (1. — 40), Šket Antona Franca (2. — 40), Fišter Antona Ivan (9. — 39), Klenovšek Andreja Anton (17. — 39), Oherček Otilije Marija (51. — 39), Zgajnar Franja Franjo (25. — 39), Škock Pepec Marija (50. — 39), Bratina Jožeta Ernest (11. — 38), Horvat Jožeta Jožeta (28. — 38), Pekić Milana Vukadin (15. — 38), Robč Ivana Anton (15. — 38), Zupanc Stefana Marija (4. — 38), Ramšak Pavla Ivan (15. — 38), Zgur

Dominika Janez (27. — 38), Konec Jerneja Alojz (20. — 37), Kranjc Rudolfa Edi (11. — 37), Cerovšek Franca Vinko (1. — 36), Skafar Vincenca Jože (1. — 36), Zorko Antona Anton (27. — 36), Seško Jožeta Vinko (8. — 36), Jurak Ludvika Jože (11. — 35), Ljubič Karla Jože (26. — 35), Ovčar Antona Anton (15. — 35), Povšner Jožeta Vinko (25. — 35), Podlesek Mihaela Ivan (12. — 35), Storman Konrada Konrad (30. — 35), Točaj Jakoba Anton (19. — 35), Frišek Mihaela Anton (17. — 34), Kutnjak Stefana Vinko (10. — 34), Mohar Ludvika Vinko (22. — 34), Smisel Antona Anton (1. — 34), Zlavs Martina Anton (1. — 34), Motoh Alojza Konrad (30. — 34), Jamernik Franca Vida (25. — 34), Leskovšek Jakoba Slava (29. — 34), Tovornik Franca Franca (31. — 34), Arčan Martina Anton (17. — 33), Arzenšek Ivana Ivan (18. — 33), Korenjak Martina Viktor (23. — 33), Pečnik Ivana Ana (2. — 33), Podkrižnik Alojza Anton (15. — 33), Kragl Franca (17. — 33), Zalokar Mihaela Vilko (13. — 33), Cocej Ivana Stefanija (4. — 32), Cepin Ivana Ivan (20. — 32), Ivanković Eda Rudolf (6. — 32), Slemenšek Jožeta Vinko (20. — 32), Zuljevič Ivana Jože (1. — 32), Govedič Alojza Josip (29. — 31), Kutnjak Franca Marija (25. — 31), Ograjšek Baltazarja Baltazar (27. — 31), Pavlin Jožeta Jože (23. — 31), Šoštar Katarine Stanko (6. — 31), Spišjar Andreja Drago (25. — 31), Uršič Stefana Peter (24. — 31), Zafran Jakoba Milan (11. — 31), Franca Franca Anton (25. — 31), Krušič Martina Anton (8. — 31), Coper Vinka Vinko (18. — 30), Mlakar Ivana Anton (10. — 30), Skale Martina Martin (29. — 30), Brdnik Valentina Zdravko (6. — 30), Tomič Marinko (28. — 30), Vrunč Stefana Zvonko (15. — 30), Ljubič Franca Marija (50. — 29), Seml Ivana Anton (17. — 29), Skaličič Nikola Franjo (9. — 29), Zagazda Rudolfa Vinko (11. — 29), Zupanc Franca Franca (5. — 29), Zagar Avgusta Stanko (16. — 29), Kapus Franca ing. Franca (1. — 29), Antlejš Ivana Jože (24. — 28), Djakovč Stojana Milan (12. — 28), Kotnik Jerneja Jožef (29. — 28), Kukič Vaskrsija Krstan (18. — 28), Polutnik Jožeta Jože (6. — 28), Capek Petra Blaž (6. — 27), Kacičnik Avgusta Marko (16. — 27), Rezman Alojzije Ivan (25. — 27), Stamer Ivana Ivan (5. — 27), Zdošek Ferdinanda Vincenca (19. — 27), Pevec Jakoba Jože (17. — 27), Koren Franca Jože (15. — 26), Kramarič Dominika Franca (1. — 26), Maček Avgusta Mirko (1. — 26), Mironjuk Steva Ivan (14. — 25), Močnik Blaža Blaž (8. — 26), Sluga Jurija Miroslav (29. — 26), Skorec Jožeta Ernest (4. — 26), Tomazič Antona Anton (28. — 26), Vidovič Martina Stanislav (3. — 26), Brumec Ivana Nada (4. — 26), Horvat Dragutina Stanko (27. — 25), Turk Franca Anton (1. — 25), Vrhek Alojza Jože (30. — 25), Petričević Valenta Stjepan (1. — 24), Pirš Martina Anton (5. — 24), Zbiljski Jakoba Mijo (29. — 24), Jarh Franca Ivan (24. — 25), Teržan Antona Franca (16. — 25), Kešec Alojza Ladislav (21. — 25), Cater Lojzeta Rastislav (28. — 25), Zajc Franca Bogomila (11. — 25), Dečman Franca Duroteja (17. — 21), Kastelic Franca Metoda (11. — 20), Kvartič Franca Edvard (5. — 20), Cverle Martina Konrad (25. — 19), Debelak Jožeta Anton (14. — 19), Kumer Martina Vinko (9. — 19), Novak Antona Ivan (7. — 19), Varjačič Ilije Stanko (18. — 19), Vrečer Martina Vida (10. — 19), Gobeč Mirka Mirko (28. — 18), Selič Franca Marija (6. — 17), — CESTITAMO!

OBLETNICE DELA V CINKARNI:
5 LET: Selič Franca Franca (6.), Zajc Franca Bogomila (11.).
15 LET: Kovač Franca Stefan (19.), Slemenik Cirila Stanko (12.). Hvala za sodelovanje!
V primeru, da kakšni podatki niso popolni, prosimo prazdet, da pamote prijavi v uredništvu glasila!

Šahisti cinkarne v Velenju

V nedeljo, dne 23. decembra 1962, je gostovala v Velenju šahovska sekcija Cinkarne, kjer je odigrala prijateljsko tekmo s šahovsko sekcijo DPD »Svoboda«. Tekma, ki je bila odigrana v pravem prijateljskem vzdušju,

je končala z zmago našega moštva z rezultatom 6:4.

Posamezni izidi partij so bili takile:

1. ing. Vrhovec — Primožič 1:0
2. Snajder — Zemljak 1:0
3. ing. Pipuš — Gorjanc 1:0
4. Dečko — Hojan 1:0
5. ing. Marjanovič — Šuštaršič 0:1

Kino spored

Objavljamo spored filmov, ki jih bomo gledali v cinkarni kinematografih od 15. januarja do 15. februarja letos:

KINO UNION:
Od 14. do 17. I. »KAKO LEPO JE ZIVETI«, italijanski cinemascope
Od 18. do 19. I. »KAKO JE ŽIVETI«, jugoslovanski
Od 20. do 22. I. »TIGRI POTUJEJO«, ruski barvni
Od 23. do 26. I. »TAKSI ZA TOBRUK«, francoski
Od 27. do 29. I. »FREDI POD TUJIMI ZVEZDAMI«, nemški
Od 30. do 31. I. »GANGSTERJI«, angleški barvni
Od 4. do 7. II. »SUROVA SILA«, ameriški
Od 8. do 11. II. »ZAKONSKI VRTILJAK«, ameriški cinemascope
Od 12. do 15. II. »POLETJE Z MONIKO«, švedski

KINO METROPOL:
Od 13. do 17. I. »SALAMBO«, francoski barvni cinemascope
Od 18. do 20. I. »MAČEK POD CELADO«, jugoslovanski
Od 21. do 23. I. »DOKLER NAJU DENAR NE LOČI«, zahodno nemški
Od 24. do 28. I. »ZADNJI AKORDI«, nemški barvni
Od 29. do 2. II. »MARATONSKA BITKA«, italijanski barvni cinemascope
Od 3. do 5. II. »POTOVANJE Z BALONOM«, francoski cinemascope
Od 6. do 10. II. »SEDEM IZZIVANJ«, italijanski cinemascope
Od 11. do 14. II. »AVANTURA«, italijanski
Od 15. do 17. II. »UBIJALCI SO MED NAMI«, vzhodno nemški

MATINEJE:
20. I. »NEDOKONČANA ZGODBA«, nemški
27. I. »POLIKARP«, italijanski
3. II. »MARTIN V OBLAKIH«, jugoslovanski
10. II. »USPAVANA LEPTICA«, ameriški
17. II. »DOBRO MORJE«, jugoslovanski film
Predstave so vsak dan ob 16., 18. in 20. uri, matineeje ob nedeljah dopoldne ob 10. uri.
Spored objavljamo po podatkih Kinopodjetja Celje in za spremembe ne odgovarjamo.

6. Persolja — Borkovič 0:1
7. Krašovec — Zagorc 0:1
8. Schmid — Filipič 0:1
9. Zorko — Lipuš 1:0
10. Smeh — Pevnik 1:0

V popoldanskih urah po tekmi smo odigrali še brzoturnir, na katerem je sodelovalo 16 igralcev. Prvo in drugo mesto sta deling. Slavko Vrhovec, za njima so bila naša člana Jože Snajder in se zvrstili: Klančnik (V), Zemljak (V), Persolja, Hrast (V), Gorjanc (V), Šalej (V), ing. Marjanovič, Lesnik (V), Krašovec, Zorko, Schmidt, Smeh, Majcen in Pevnik.

BRZOTURNIR

Brzoturnirja za prvenstvo v mesecu decembru se je udeležilo osem igralcev. Zmagal je ing. Pipuš s šest točkami, za njim so: Snajder, Dečko, Počivalšek, ing. Marjanovič, Zorko, Schmidt in Ljubič. J. S.

KNJIGE:
Splošni tehniški slovar, I. del, A—O. Zbornik znanstvenih razprav.

Novatorstvo

Predlog za racionalizacijo: nihče naj bi se ne trudil več sam z grizenjem. Naša zobozdravstvena služba je že začela izdelovati proteze, ki ob prvem vgrizu izskočijo in same nadaljujejo delo. Tisti, ki je, lahko samo opazuje. Nerodno je samo to, da še niso našli recepta, kako bi potlej prežvečeno hrano še prebavili...

REVIJE:

- Avtomatik, 5.
- Battelle Technical Review.
- Bilten dokumentacije, 9 Di, 9 Da, 10 A, C, D, 10 D, 10 D.
- Chemical Engineering, 21, 22.
- Die Schwerindustrie der Tschechoslowakei, 12.
- Gospodarske informacije, 38.
- Indeks, 12.
- International Management, 10, 12.
- Iron Age Metalworking International.
- Kemija u industriji, 8, 9, 10.
- Maschine und Werkzeug, 25.
- Naše gospodarstvo, 11.
- Packaging.
- Perspektive, mesečnik za kulturo in družbena vprašanja, 21.
- Produktivnost i rezultati privredivanja, 1.
- Progressus, 5.
- Rudarsko-metalurški zbornik, 3.
- Tehnika, 12.
- Tehnični pregled, 5.
- Tvornički list — kemijske industrijske zajednice, 1, 2.
- World Mining, 4, 5, 8, 11, 12.
- Zaštita materijala, 9.
- Zivljenje in tehnika, 19, 20.

CASOPISI:

- Naši razgledi, 22, 23, 24.
- 4. Jul, 21, 22, 23, 24.
- Tehničke novine, 23, 24.

PROSPEKTI:

- Deutscher Export.
- Rhein Stahl.

JUGOSLAVIJA - POLJSKA

TJA IN NAZAJ

(2)

nice, mojega tovariša je prešinila ista misel.

Slovenec ostane Slovenec, če je žalosten pije, če je vesel pije, če je žalosten pije, če je neprespan spet pije.

Tako se voziva po Poljski zemlji v oblacnem, meglenem jutru, neprespana, a zagreta. Na obmejnem prehodu čakava na vlak iz Prage. Dve uri zamude.

Katovice. Neugledno postajno poslopje. Vse iz surovega samo pobeljenega betona. Peroni nepokriti. Prehodi tunelski. Vse obeljen siv beton. Ulice Katovice so nas sprejele. Mračno, mokro, vse črno, temno. Prvi vtis zelo negativen. Hodiva v smeri proti hotelu. Hotel. V recepciji nama povedo, da dobiva sobe šele ob 18. uri. Spraviva prtljago. Poiskati morava »združenje«, od tam dobiva program prakse in napotnice za v tovarne.

V prvi trafiki kupiva plan mesta. Poiščeva ulico na planu, potem pa naprej skozi dež in meglo. Mesto je zavito v sivo sajasno meglo. Midva paziva na ulice, da ne zgrešiva, izlozbe prihraniva za drugič.

Našla sva pravo ulico in hišno številko. Še v prvo nadstropje, soba 12. »Jugoslovana«, se predstaviva sprejem prisrčen, topel. Malo se ogrejeva. Dogovarjamo se v mešanici jezika ruskega, srbskega, slovenskega — naju še kar razumejo. Ugotovimo program, kje bova na praksi in koliko časa. Končano. Odpelje nas v banko, zamenjat ček v zlote. Čakava, uslužbenka hodi sem in tja in izgine, že slutiva, da nekaj ni v redu, na žalost se slutnja uresniči. Sporočijo nam, da ne moreva dobiti izplačila, ker je napaka na kreditnem pismu. Namreč datum veljavnosti je potekel, preden je bilo pismo izstavljeno. Sporočijo nam, naj se oglasiva čez dva dni, ko dobijo popravilo napake iz ljubljanske banke. Midva sva bila tega »zelo vesela«, saj bova morala brez beliča v žepu preživeti dva dni, soboto in nedeljo. Po odhodu iz banke so nas odpeljali v »Združenje«. Naš vodič sporoči drugim našo smolo. Po krajšem posvetovanju nam še tistega oddelka ponudi posojilo 500 zlotov. Tako preskrbljeno se zahvaliva. Odideva na kosilo. Prva restavracija, najbližja hotelu

»Šljask« — (Šlezija). Zberava kosilo na slepo srečo. Kosilo je v redu. Pred kosilom popijeva najinc prvo vodko, ne diši preveč, kot špirit. Kam zdaj? Greva v hotel, nimava še sob. Zanimava se, kje bi lahko zabila čas do šeste zvečer. Kavarna poleg hotela. Vstopiva. Polno je. S težavo najdeva prazno mizo. Večina mladi ljudje, sedijo pri kavi, pivu ali čaju. Z zanimanjem ogledujeva ljudi. Predvsem nežni spol. Tu pari, samo moški ali pa tudi samo dekleta. Komentirava in obirava. Opaziva kontrast. Obleke skromne, a okusne. Vse so pa močno »poobarbane«, lasje vseh odtenkov, nohti od črnih do krvavo rdečih, zavisi od barve las, trepalnice in okoli oči namazane kot za maškerado. Pri vsem tem pa je v njihovi farbariji nekaka skladnost barv s tenom in tipom. Pri najini mizi sta dva stola prosta. Mnogi prihajajoči ogledujejo, vendar zgleda da nas ločijo od svojih, saj sva, čeprav v popotnih oblekah, nekoliko preelegantna za to okolje. Iznemada naju dve dekletki vprašata, če sta mesti prosti. Prisedeta. Midva začneva komentirati novo-

došli, seveda po domače. Ena je majhna, še kar čedno deklo sedemnajstih, osemnajstih let, namalana ko vse, oblečena pa v skromno enodelno obleko. Druga je bila velika, s konjskim obrazom. Bogdan ugotovi podobnost. Za spremembo še malo bolj namalana in vrh tega še z umetnimi trepalnicami. Pri nas bi ju razvrstil v kategorijo... Šele po nekaj tednih bivanja sva se navadila, da počenjajo to farbanje vse Poljakinje od šestnajstih do šestinsosedesetih let. Ker očitno opazita, da se pogovarjata o njih, se nekam nervozno presedata po stolu ter zelo veliko kadita. Ko to opaziva, se malo nesramno in izzi-valno ogledujeva. Igra je postala dolgočasna, ura šest, kar čakava že ves dan, da dobiva svoji sobi, da se lahko po šestintrideseturni poti pošteno umijeva in spočijeva. Odšla sva. V hotelu nam pokažejo sobe. Po kratkem počitku greva večerjat, nato pa spat.

Nedelja. Po zajtrku odideva na sprehod, vreme se je medtem spremenilo v lepo sončno. V mestnem planu sva opazila predel, zapisan kot zabaviščni park. Med drugimi zanimivostmi obiščeva tudi planetarij. Prvič občudujem projekcijo ozvezdij z naznačbo imen.

Po kosilu nadaljujema sprehod. Tokrat sva namenjena, da si ogledava Katovice, izložbe in da opazujeva življenje na ulici.

(Nadaljevanje prihodnjič)

Nemirno se premetavam po koji, ne morem spati. Kljub utrujenosti. Misli mi begajo po vseh mogočih zadevah, največ pa seveda o do sedaj doživetem. Spanca ni. Pogledam k tovarišu, on čita, tudi ne more spati. Nekako mi uspe da zasremam. Iz težkega spanca me zbudi trkanje. Prižgem luč, vrata se odpro. Spet carinik, tokrat v drugi uniformi. Devizna kontrola. Pokaževa, kar imava, kreditna knjama itd. Odide. Ura je dve. Zapim. Tok — tok, trkanje na vrata. Zanolim »očenaš« po cinkarniško ter prižgem ves jezen luč, prišel je konduktier spalnika ter nama z upravičenim nasmehom vrne pasovske. Ura je 3,30. Spet zaspim. Spet tok — tok. Tokrat mi cinkarniških molitvic zmanjka pa zažebam v sočnem srbskem jeziku. Luč, vrata se odpro in pred nami stoji čedno deklo v uniformi. Poljska carinska kontrola, izpolnimo vse potrebne formulacije, deklo nam s prijaznim nasmehom zaželi srečno vožnjo. S tem so bile carinske formalnosti gotove. Ura je 5,30.

Tudi jaz sem gotov, saj skoraj vsa noč nisem spal. Umijem se in oblečem. Nato pa vzamem iz kovčka zdravilo, univerzalno zdravilo vseh Jugoslovancev — slivovko, katero sem namenil za poljske gostitelje, ker sem pa smatral, da je v dani situaciji meni bolj potrebno tega konzerviranega modrega sonca, sem krepko potegnili iz stekle-

Ko sem leta 1937 prišel v Cinkarno oziroma v bivšo Kemično, je bilo vse drugače, kot je danes. Zdi se mi, da če bi takrat vedel, kakšna bo Cinkarna čez 26 let, bi gotovo prisodil, da bi se za to preureditev in spremembo rabilo 50 let. Podjetja Cinkarna in Kemična so takrat delala ločeno. Cinkarno je upravljala nekakšna delniška družba, v kateri so bili razni inozemski delničarji. Objekti so bili državni ter jih je imela ta družba v najem. Ravno tako so bili pod imenom Metalno akcionarsko društvo delničarji, kateri so gospodarili s takratno Kemično tovarno, zato še danes starejši delavci radi imenujejo naše kemične obrate Metalna ali spodnji kemiš. Zaposlenih delavcev je bilo takrat v obeh podjetjih okrog 530. Delovni pogoji so bili zelo težavi, sanitarne naprave so bile zelo slabe, kakor tudi zaščita delavca. Tam, kjer stoji danes velika in sodobna mehanična delavnica, so bile same šupe, napol odprte in nezaščitene proti vremenskim nepravilnostim. Delalo se je, bi lahko rekli, pod kozolcem. Nekako na koncu današnjega skladišča pa je bila stara zapuščena pocinkovalnica. Po sredini dvorišča pa je bil tir, po katerem so morali topilničarji ročno voziti retorte iz keramike v topilnico. Topilničarji so morali tudi ročno prevažati aglomerat iz

Spomini na Cinkarno

prazarne v topilnico. Delale so takrat 4 do 5 peči. Kot že omenjeno so bili povsod delovni pogoji zelo težavi. Delavce se je namočilo in premeščalo neglede na njihovo fizično, umsko in zdravstveno stanje. Kdor ni mogel in ni bil fizično dosti trden, ta je pač lahko odšel iz podjetja. Brezposelnost je bila velika in so se delavci morali zelo truditi in boriti za svoj obstanek.

Vsa delovna mesta so bila najbolj primitivna in nezaščitena tako, da je bilo zelo težko izdržati. Zaščitna sredstva so bila tako skromna in minimalno določena samo na določenih delovnih mestih, da skoraj ni bilo mogoče opraviti določenega dela brez posledic. Če se je nekdo ponesrečil in dalj časa bil nesposoben za delo, je bil odpuščen. Isto je bilo tudi v Kemičnih obratih, katerih glavni delničar je bil takratni upravitelj Lazarevič. Delati se je moralo trdo in naporno, kdor tega ni zmož, je pač moral zapustiti podjetje in je bil prepuščen cesti in svoji usodi. Dopustov in odmorov za malico sploh nismo poznali. Vseposod so bili napisi, da

je kaditi in jesti med delom strogo prepovedano. Na delo in z dela se je moralo prihajati tako, da si se preoblačil in umival pred pričetkom dela oziroma, po končanem delu. Priprava orodja ter vse potrebno ni štel v delovni čas, to vse smo morali urediti pred ali po končanem delu, tako da si moral le na dani znak začeti oziroma nehati delo. Neopravičenih izostankov ali zamud sploh nismo poznali, če je pa nekdo v to zabredel, je za kazen dobil neplačan dopust ali pa odpust. Nihče ni mislil na delavca kot človeka, delavec je bil samo številka. Težki delovni pogoji, nobenih pravic, vodilnim ljudem se sploh ni smelo odgovarjati, ali je bilo komu všeč ali ne. Zavednejši delavci so dobro vedeli, da se bo to enkrat končalo, zato so bili že takrat v precejšnjem številu organizirani. Imeli smo ilegalno organizacijo, ki se je imenovala »Splošna strokovna zveza delavcev Jugoslavije« in »Savez metalnih radnika Jugoslavije«. Imeli smo tudi svoje glasilo »Delavec« in »Delavsko politiko«. Članarino smo pobirali in plačevali tako, da smo se skri-

vali po raznih kotih in si uredili svoje obveze do organizacije. Se-stanke smo imeli tajno v kakšni gostilni v bližini tovarne. Uprava je strogo opazovala tiste, za katere je vedela, ali sumila, da so napredni ali da so organizirani. Organiziran delavec je bil ob najmanjši napaki odpuščen ali premeščen na manj plačano in slabše delo.

Postrojenja oziroma strojne naprave so bile bolj provizorične, kot pa urejene. Premog in ostale surovine za topilnico in prazarno so vse razkladali ročno. Ravno tako se je prevažal cink v skladišče ročno po vseh mogočih razdrapanih tirih. Novega se ni nič gradilo tudi staro se ni izboljševalo.

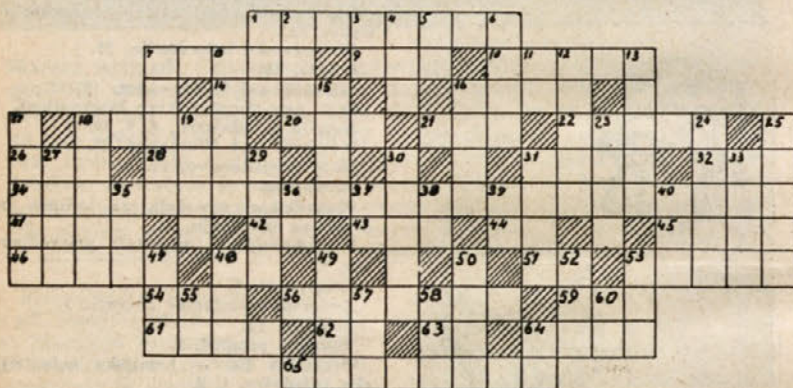
Prišla je vojna, okupator je prevzel podjetje in ga še bolj izkoriščal, gledal je, da čim več izvleče iz njega. Cela štiri leta se ni na strojih in objektih nič spremenilo. Mnogi zavedni delavci so spoznali, da se je treba organizirati za borbo proti okupatorju. Tovariši, ki so imeli pomembnejšo vlogo, so se priključili dolgotrajni in težki borbi, ki jo je vo-

dila naša KP. Eden izmed tistih bil naš delavec, znani narodni heroj Peter Stante. Okupatorski delitelji in njihovi pomagači kmalu začutili, da so v podjetju vse sumljive delavce ter odpeljali v zapor »Stari pisk«. Kmalu na to so tovariše, kateri imena so vklesana na spominski plošči glavnega dimnika, poslali. Druge pa so odpeljali v borišča, kjer so mnogi umrli, malo se jih je vrnilo.

V začetku 1945. leta je bila Cinkarna bombardirana. Od bombardiranja je bila porušena v tavnica, mizarska delavnica, cinkovega belila ter kopalnica.

Po osvoboditvi se je takoj pričelo obnavljati. Prvo se je zgradila kopalnica z ambulanto, mehanična delavnica, keramika, skladišče, valjarna itd. Mnogo so naredili z udarniškim delom najboljših zavednih delavcev. Najbolj pomembna pa se mi zdi nova moderna ambulanta, v kateri iščejo pomoči, kadar smo potrebni. Mnogi jih naredili za zaščito delavcev. Vse to nam je prinesla naša borba naših tovarišev, ki so dali za življenje, da so nam začrtali pot v našo boljšo prihodnost.

KRIŽANKA „CELJSKA INDUSTRIJA“

Devet celjskih tovarn je pod 1, 34 in 65 vodoravno ter pod 7, 8, 17, 29, 30 in 49 navpično.

Vodoravno: 7. fizični delavec, 9. del naslova, 10. vnetje sluznice, 14. država v Aziji, 16. precizni obrtnik, 18. delavec v rudniku, 20. vodna žival, 21. vrsta pesnitve, 22. jugoslovanska tovarna mila, 26. moško ime, 28. žensko ime, 31. pokrajina v stari Grčiji, 32. ni grd, 41. geometrijski lik, 42. grška črka, 43. oljno seme bukvne, 44. povratni zaimek, 45. Madžar, 46. švicarsko mesto ob reki Aari, 48. predlog, 51. osebni zaimek — krajša oblika, 53. mesto v Turčiji, 54. na-

Rešitev križanke za praznike

Vodoravno: 1. integracija, 10. NILA, 11. UFUS, 12. dva, 13. Ada, 15. ato, 16. UO, 17. slano, 19. ar, 20. Goa, 21. Ada, 23. trak 26. Andi, 28. ran, 29. ost, 31. arm., 32. Ankara, 35. ve, 36. JA, 38. EE, 39. Asuan, 41. aut, 42. Rim, 43. trt. **Navpično:** 1. industrija, 2. nivo, 3. tla, 4. ea, 5. ruda, 6. Cu, 7. IFA, 8. juta, 9. asortiment, 13. Ala, 14. Ana, 24. Ra, 25. osa, 27. Drvar, 29. oker, 30. tram, 33. ne, 34. as, 37. an, 40. UT (U Tant).

Glavni inženir predelovalnih obratov

Od prvega januarja ne bomo imeli samo tri samostojne proizvodne obrate. S potrditvijo pravih podjetja, smo ustanovili nov proizvodni obrat — predelovalni obrat. Na svoji 17. redni seji je upravni odbor imenoval ing. Alojza Rupnika, dosedanjega obratovodjo valjarne — za glavnega inženirja tega obrata. Predelovalni obrati bodo imeli tudi svoj obratni delavski svet, kot vse druge ekonomske enote.

rodno osvobodilna vojska, 56. stavka, 59. mlečni izdelek, 61. letopis, 62. vzklík, 63. vzklík, 64. država v Afriki.

Navpično: 1. nekdanji ruski vladar, 2. bajeslovni letalec, 3. oziralni zaimek, 4. avtomobil, ki naj bi ga izdelal Tomos, 5. kvartaški izraz, 6. pristanišče v Gvinejskem zalivu, 11. ad acta, 12. norice, 13. del telesa, 15. krepilna pijača, 16. udarec, 18. vas blizu Kranja, 19. italijanska reka, 23. listavec z zelo mehkim lesom, 24. enotnost, 25. spevcigra, 27. žensko ime, 31. oseba iz starogrške zgodovine, 33. znan angleški politik, 35. staroturški plemenitaš, 36. molibden, 37. jugoslovanske železnice, 38. iridij, 39. igralna karta, 40. lesena posoda, 47. reka v Bosni, 48. število, 50. kazen, 52. žuželka, 53. naplació, 55. osebni zaimek, 57. železov oksid, 58. naša armija, 60. veznik, 64. osebni zaimek (krajša oblika).

Predavanje o HTV

V tednu varnosti je IS SPC skupaj z varnostno in higiensko službo podjetja priredil predavanje o nujnosti in prednosti HTV v podjetju. Predaval je prof. Mirko Battestin iz Ljubljane. Predavanje je bilo v sindikalni dvorani, ki je bila tega dne opremljena z lepaki HTV službe. Na predavanju je bilo za cinkarniške razmere kar precej ljudi.

NAGRADNA KRIŽANKA

Med devetinštiridesetimi križankami, ki jih je prejelo uredništvo v predpisanem roku, je bilo deset pravih. Med njimi smo izžrebali tri nagrade. Srečni dobitniki nagrad so:

1. Lamper Drago, elektrodelaonica 3000 dinarjev;
2. Kovačič Franc, V. P. 2553/41, Slavonki Brod, 2000 dinarjev in
3. Rozman Franc, PIK, 1000 dinarjev.

Nagrade bomo izplačali 15. februarja pri izplačilu osebnih dohodkov.

Mimogrede lahko pripomnimo, da je bilo precej križank sicer še kar pravih, a napako so storili večinoma vsi reševalci pri 66. vprašanju vodoravno, kjer so pisali Koper namesto Kotor, kakor je določil sestavljavec naše križanke. Bilo je še nekaj drugih napak, a večidel smo se lahko prepričali, da naši reševalci kar dobro poznajo svoje delo in zato bomo še v prihodnje poskušali priskrbeti kakšno nagradno križanko. Veliko sreče prihodnjic!

REŠITEV NAGRADNE KRIŽANKE »CC«

Vodoravno: 1. Kunec, 3. to 4. IS, 6. Bor, 7. Nil, 9. Sava, 10. kra, 11. UROJ, 12. rž, 13. ep, 15. roj, 17. FLN, 18. Oka, 19. SA (Sovre Anton), 21. to, 22. alat, 24. mak, 27. telo, 28. Ida, 29. dok, 30. NEP, 31. na, 32. in, 33. radij, 34. bober, 36. pr, 37. os, 39. kri, 40. kad, 42.

kras, 43. Ada, 44. Riga, 45. ač, 46. MP (Moša Pijade), 48. oro, 50. Vis, 51. Goa, 52. ar, 54. Mo (molibden), 55. Umag, 57. mir, 60. NATO, 61. ora, 62. jed, 63. tak, 64. ja, 65. on, 66. Kotor.

Navpično: 1. korajža, 2. cink, 3. tovor, 5. sir, 6. bar, 8. La (lan-

tan), 9. superfosfat, 14. polka, JNA, 20. Potokar, 21. talon, led, 24. minij, 25. Aden, 26. ka, 34. brisača, 35. roka, 36. Pra, 38. sad, 39. kri, 41. da, 42. ko, mov galun, 47. prior, 49. os, 53. pogodak, 54. Matej, 56. ma, 57. motor, 58. Iran, 59. rak.

IZ NAŠE ARHIVE

Četudi se je nekoč valjar pogreznil, je danes dvorišče asfaltirano.

Branko Pustoslemšek na trgu Sv. Marka v Benetkah

Izpolnite, izrežite in vrzite v nabiralnik »Cinkarnarjeva pošta«!

Ste zadovoljni z našo številko? Da — ne. _____

Kaj vam je najbolj ugajalo? _____

O čem bi radi brali prihodnjič? _____